

Muujintii Ciise Masiix - Lambar Koowaad

Abuurka Muujinta: Daah-furka Duubka Nebinimada laga soo bilaabo Masaallada ilaa Digniinta Ugu Dambaysa

Jeff Pippenger
2023-07-29

Maraykanka waxaa si gaar ah loogu aqoonsaday Baybalka. Waxaa jira dhowr qaybood oo Qorniinka ka mid ah oo si gaar ah u tilmaamaya Maraykanka dhammaadka dunida. Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, Maraykanku waa bahalka labaad, ama bahalka laba gees leh ee dhulka ka soo baxa, oo dunida oo dhan ka mamnuuca inay wax iibsadaan ama iibiyaan—haddii aanay haysan calaamadda bahalka.

Oo waxaan arkay bahal kale oo dhulka ka soo baxaya; oo wuxuu lahaa laba geesood oo sida wan oo kale ah, wuxuuna u hadlay sida masduulaagii. Oo wuxuu ku dhaqmaa xoogga oo dhan ee bahalkii hore hortiisa, oo wuxuu ka dhigaa dhulka iyo kuwa dhex degganba inay caabudaan bahalkii hore, kaas oo nabarkiisii dhimashada lahaa la bogsiiyey. Oo wuxuu sameeyaa calaamooyin waaweyn, si uu dab uga soo dejiyo samada ilaa dhulka iyadoo dadka hortooda ah, oo wuxuu ku khiyaaneeyaa kuwa dhulka deggan calaamooyinkaas oo loo siiyey inuu ku sameeyo bahalka hortiisa; isagoo ku leh kuwa dhulka deggan inay sawir u sameeyaan bahalka, kaas oo nabarkii seefta qabay oo noolaa. Oo waxaa la siiyey amar uu neef ugu bixiyo sawirka bahalka, si sawirka bahalku u hadlo, oo uu sidoo kale u yeelo in intii diidi lahayd inay caabudaan sawirka bahalka la dilo. Oo wuxuu ka dhigaa kulligood, kuwa yaryar iyo kuwa waaweynba, kuwa taajiriinta ah iyo kuwa saboolka ah, kuwa xorta ah iyo kuwa addoommada ah, in lagu siiyo calaamad gacantooda midigta ah ama fooddooda; iyo inaan ninna wax iibsan karin ama wax gadin karin, kan mooyaane kii lahaa calaamadda, ama magaca bahalka, ama tirada magiciisa.

Halkan waxaa ku jirta xigmad. Kii garasho leh ha tiriyo tirada bahalka; waayo, waa tirada nin; tiradiisuna waa lix boqol iyo lixdan iyo lix. Muujintii 13:11–18.

Qoraalkan waxaa ku jira toddoba astaamood oo nebiyadeed oo waaweyn oo la xidhiidha bahalka laba-geesoodka ah ee dhulka ka soo baxa. Wuxuu adeegsadaa awoodda bahalkii isaga ka horreeyey; wuxuu dadka dunida oo dhan ku qasbaa inay caabudaan bahalkii isaga ka horreeyey; wuxuu sameeyaa cajaa'ib waaweyn oo dadka oo dhammu arkaan; wuxuu khiyaaneeyaa dunida oo dhan, wuxuuna dunida ku amraa inay sameeyaan sanamkii bahalkii isaga ka horreeyey; wuxuu nolol siiyaa sanamka bahalka, oo markaasuu hadlaa; wuxuu dunida oo dhan ku qasbaa, iyadoo ciqaabteedu tahay dhimasho, inay caabudaan sanamka bahalka; wuxuuna dunida oo dhan ku khasbaa inay qaataan calaamadda, ha ahaato foodda ama gacanta, wuxuuna ka mamnuuca iibsiga iyo iibinta kuwa aan haysan calaamadda, magaca, ama tirada bahalka.

Shaqada khiyaanada ee ay fuliso bahalka “dhulka ka soo baxa” ee aayadda kow iyo tobnaad ku xusan waa mid aad u marin-habaabin badan oo xoog leh, ilaa ay “khiyaanayso kuwa dhulka deggan.” Dunida oo dhammu waxaa khiyaanayn doona Maraykanka. Taas macnaheedu waxa

weeye, marka laga reebo kaniisadda Ilaah, in dunida oo dhan lagu khiyaanayn doono inay aqbasho calaamadda kan Masiixa ka gees ah. Dhacdooyinka nebiyadeed ee ka horreeya khiyaanadan dunida oo dhan gaadhaysa durba way socdaan.

Waxaa jira qisado badan oo Baybalka ku jira oo dadka intooda badani yaqaannaan, in kastoo ay ku ekaan karto heer dusha sare ah oo keliya. Intooda badan waxay maqleen iska horimaadyadii u dhexeeyey Muuse iyo Fircoon, Daanyeel iyo Nebukadnesar, ama Ciise iyo Bilaatos. Dadku waxay qisadahan Baybalka u yaqaannaan heerar kala duwan oo faham ah, hase yeeshee khasab ma aha inay garwaaqsadaan in wax sii sheegidda Baybalku si toos ah oo aad u gaar ah u aqoonsato boqorro iyo boqortooyooyin. Taasu si dhab ah ayey ugu dhacday Muuse, Daanyeel, iyo Masiixa. Masar, Baabuloon, iyo Rooma dhammaantood si gaar ah ayaa loogu aqoonsaday wax sii sheegidda Baybalka ka hor taariikhda ay ku rumoobeen waxyaalihii laga sii sheegay ee ku saabsanaa boqortooyooyinkooda kala duwan. Ilaah weligiis isma beddelo.

Waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga, isma beddelo; sidaas daraaddeed idinku, wiilashii Yacquubow, ma baabba'daan. Malaakii 3:6.

Ciise Masiix waa isku mid shalay, maanta, iyo weligiisba. Cibraaniyada 13:8.

Xaqiiqda ah in Ilaah weligiis isma beddelo waxay noo oggolaanaysaa in aynu adeegsanno caqli sahlan marka aynu tixgelinayno bahalka laba-geesoodka ah ee dhulka ka soo baxa ee Muujintii saddex iyo tobnaad. Maaddaama aynu og nahay in Ilaah si toos ah u soo bandhigay waxsii sheegyo si cad u aqoonsanaya boqortooyooyinkii Masar, Baabuloon, iyo Rooma sidii ay mid kastaaba ula macaamileen oo u silciyeen kiniisadda Ilaah, waxaynu dejin karnaa xaqiiqooyin qaar oo ku saabsan bahalka dhulka ka soo baxa ee Muujintii saddex iyo tobnaad. Bahalka dhulka ka soo baxa, sida Masar, Baabuloon, iyo Roomaba, waxaa si toos ah loogu aqoonsan doonaa waxsii sheegista Kitaabka Quduuska ah ka hor taariikhda ay ku rumoobaysa waxsii sheegista ku saabsan quruuntaas. Waxaan leeyahay waxaynu xaqiiqdan ku dejin karnaa annagoo ku salaynayna xeer Kitaabiga ah oo aad u fudud, balse muhiim ah. Xeerkani wuxuu caddeynayaa in runta lagu sugo maragga labaat.

Markhaati laba markhaati ah ama saddex markhaati ah ayaa lagu dili doonaa kii mutaystay dhimasho; laakiinse markhaati hal qof ah afkiisa laguma dili doono. Sharciga Kunoqoshadiisa 17:6.

Markhaati keliya nin ka gees ugama kici doono xumaan kasta aawadeed, ama dembi kasta aawadeed, dembi kasta oo uu galay; arrinku wuxuu ku adkaan doonaa markhaatiga laba markhaati afkood, ama markhaatiga saddex markhaati afkood. Sharciga Kunoqoshadiisa 19:15.

Tanu waa markii saddexaad oo aan idiin imanayo. Afka laba ama saddex markhaati ha lagu xaqiijiyo eray kasta. 2 Korintos 13:1.

Oday ka gees oday ah eed, haddii aanay hor iman laba ama saddex markhaati. 1 Timoteyos 5:19.

Waxsii Kitaabka Quduuska ahi waxay sii sheegtay burburkii Masartii hore markii Ilaah la macaamilay Fircoonkii caasiga ahaa ee Masar. Waxsii Kitaabka Quduuska ahi waxay sii sheegtay koritaankii iyo dhicitaankii Baabuloon tii hore, iyada oo isla markaas la macaamilaysa boqorradii caasiga ahaa ee Baabuloon. Waxsii Kitaabka Quduuska ahi waxay sii sheegtay koritaankii iyo dhicitaankii boqortooyadii Roomaankii jaahiliga ahaa, waxayna aqoonsatay oo la macaamishay wakiilladii fasaadka ahaa ee Rooma. Joogtaynta dabeecadda Ilaah ee aan marnaba isbeddelin waxay caddeynaysaa in boqortooyada ugu muhiimsan ee lagu xusay waxsii Kitaabka Quduuska ah—bahalka dhulka ee Muujintii saddex iyo tobnaad—hubaal ahaan lagu aqoonsan doono waxsii Kitaabka Quduuska ah.

Marka waxsii sheegiddii bahalka dhulka ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad ay rumoowdo, kiniisadda Ilaah waxay geli doontaa iska horimaad ay la yeelato hoggaanka siyaasadeed iyo kan diineed ee bahalka dhulka, sida si nebiyad ah loogu sawiray Muuse, Daanyeel, iyo Masiixa. Door ka nebiyadeed ee Maraykanka ee dhammaadka dunida waa mawduuc aasaasi ah oo ka mid ah waxsii sheegyada Kitaabka Quduuska ah. Marka aynu faahfaahinno xogta kitaabiga ah ee aqoonsanaysa door ka Maraykanka ee waxsii sheegyada Kitaabka Quduuska ah, waxaynu adeegsan doonnaa xeerar laga helo gudaha Kitaabka laftiisa, waayo Erayga Ilaah uma baahna qeexid bini'aadan. Israa'iiltii hore waxaa la siiyey qaynuunno cibaado, qaynuunno caafimaad, tobanka qaynuun ee akhlaaqda, qaynuunno beeraha ku saabsan, iyo kuwo kale oo badan. Ilaah waa nidaam-jecel.

Wax walba si habboon oo nidaam leh ha loo sameeyo. 1 Korintos 14:40.

Diiwaanka Kitaabiga ahi ma bixiyo wax marag ah oo tilmaamaya in qof lagu barakayn doono kaliya isagoo iska indhatiraya qawaaniinta Ilaah bixiyey. Yaa filan kara in la barakeeyo haddii uu iska indhatirayo xeerarka fasiraadda nebiyadeed ee Kitaabku dhexdiisa ku dejiyey oo ku aasaasay ujeeddada daraasadda waxsii sheegidda?

Kaalaya hadda, aynu isla garnaqno, ayaa Rabbigu leeyahay: in kastoo dembiyadiinnu ay guduudan yihiin sida casaan dhalaalaya, waxay u caddaan doonaan sida baraf; in kastoo ay u guduudan yihiin sida kirimsan, waxay u caddaan doonaan sida dhogor. Ishacyaah 1:18.

Marka aynu adeegsanayno xeerarka kitaabiga ah, waxa aynu u oggolaanaynaa Kitaabka Quduuska ah inuu caddeeyo oo xaqiijiyo in xeerarku run yihiin iyo inay been yihiin. Sida ay tahay xeerarka kala duwan ee Ilaah oo dhan, mar walba waxaa jira been-abuur Shaydaani ah oo xeerarka ka dhiga wax la moodo. Sidaa darteed, waa lagama maarmaan in marka xeer loo adeegsado in lagu adkeeyo run, labadaba runta la aqoonsaday iyo xeerka la adeegsadayba la tijaabiyo.

Gacaliyayaalow, ha rumaysanina ruux kasta, laakiin tijaabiya ruuxyada inay Ilaah ka yimaadeen iyo in kale; maxaa yeelay nebiyo been ah oo badan ayaa dunida u soo baxay. 1 Yooxanaa 4:1.

Ujeeddo kale, marka laga soo tago in daraasaddan lagu aqoonsado door ka nebiyadeed ee Maraykanka, waa in la garto farriinta qarsoon ee ku jirta kitaabka Muujintii oo Ciise qariyey ilaa jiilkan gaarka ah.

Waxyaalaha qarsoon Rabbiga Ilaaheenna ah baa leh; laakiin waxyaalaha la muujiyey annaga iyo carruurtayada weligood bay inoo yihiin, inaynu yeelno erayada sharcigan oo dhan. Sharciga Kunoqoshadiisa 29:29.

Waxsiiyada nebinnimo ee Ilaah ee la muujiyo waxaa loogu talagalay in kuwa hela sirtaas ay dhawraan sharcigiisa. Dadku sharcigiisa waxay dhawri karaan oo keliya haddii lagu qoro qalbigooda. Sirta laga furfurayo kitaabka Muujintii waa qayb ka mid ah habka Ruuxa Quduuska ahi ugu qorayo sharciga Ilaah gudaheenna iyo qalbiyadeenna. Sirta loo furo dadka Ilaah, marka oo haddii rumaysad lagu aqballo, waxay dhistaa axdiga cusub.

Bal eega, maalmuhu way imanayaan, ayaa Rabbigu leeyahay, inaan axdi cusub la dhigan doono reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah; mana ahaan doono sidii axdigii aan la dhigtay awowayaashood maallintii aan gacanta ka qabtay si aan uga soo bixiyo dalkii Masar; axdigaygii ay jebiyeen, in kastoo aan u ahaa sida nin naagtiis u ah, ayaa Rabbigu leeyahay. Laakiin kanu wuxuu ahaan doonaa axdiga aan la dhigan doono reer binu Israa'iil; maalmahaas dabadood, ayaa Rabbigu leeyahay, sharcigayga ayaan ku ridi doonaa uurkooda, qalbigoodana waan ku qori doonaa; anna Ilaahood baan ahaan doonaa, iyaguna dadkaygay ahaan doonaan. Yeremyaah 31:31–33.

“Maalmaha ugu dambeeya ee taariikhda dunidan, axdiga Ilaah la leeyahay dadkiisa amarradiisa xajiya waa in dib loo cusboonaysiiyaa.” Review and Herald, February 26, 1914.

Muujintii 1:1–3 Fariinta Digniinta Ugu Dambaysa:

Muujintii Ciise Masiix, oo Ilaah siiyey isaga, inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay waajibka tahay inay dhawaan dhacaan; oo wuxuu u soo diray oo ugu muujiyey malaa'igtiisii addoonkiisii Yooxanaa; kaas oo ka marag furay ereyga Ilaah, iyo markhaatifurka Ciise Masiix, iyo wax kasta oo uu arkay. Waxaa barakaysan kii akhriya, iyo kuwa maqla erayada wax sii sheegiddan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda; waayo, wakhtigu waa dhow yahay. Muujintii 1:1–3.

Saddexda aayadood ee ugu horreeya ee Muujintii cutubka kowaad waxay caddeynayaan in “Muujintii Ciise Masiix” ay tahay farriinta ugu dambaysa ee loo diray aadanaha. Si cad bay u tahay farriin, waayo “Muujintii Ciise Masiix” isaga waxaa siiyey Aabbaha Jannada ku jira si uu addoommadiisa u tuso waxa “ay tahay inay dhawaan dhacaan.”

Waxaa naloo sheegay in aynu tixgelinno in “Ruuxa Quduuska ahi uu arrimaha sidaas u qaabeeyey, labadaba bixinta wax sii sheegidda” iyo sidoo kale “dhacdooyinka la sawiray.”

“Ruuxa Quduuska ahi wuxuu arrimaha u habeeyey sidaas oo kale, labadaba bixinta wax sii sheegidda iyo dhacdooyinka la sawirayba, si loo baro in wakiilka aadanaha laga hayo meel aan la arag, lagu qariyo Masiixa dhexdiisa, iyo in Rabbiga Ilaaha samada iyo sharcigiisa la sarraysiiyo. Akhri kitaabka Daanyeel. Mid mid u soo xusuuso taariikhda boqortooyooyinka halkaas lagu matalay.” Testimonies to Ministers, 112.

“Dhacdooyinka la sawiray” iyo sidoo kale “bixinta wax sii sheegidda” ee saddexda aayadood ee ugu horreeya ee Muujintii cutubka koowaad waxay si gaar ah u muujinayaan habka

talaabo-talaabada ah ee Ilaah dadka ula xidhiidho, waxayna sidoo kale caddeynayaan in fariinta la gudbinayo loogu yeedho “Muujintii Ciise Masiix.”

Markaas Ciise Masiix laba waxyaalood buu ku sameeyey fariintii uu Ilaah ka helay. Fariintaas wuxuu ku diray malaa’igtiisa, wuxuuna sidoo kale ku calaamadeeyey fariintiisa malaa’igtaas. Dabadeed malaa’igtiisii waxay fariintii u geysay nebigii Yooxanaa, kaasoo qorey oo u diray kaniisadaha idinka iyo annaga aawadeenna. Saddexda aayadood ee ugu horreeya waxaa “sidan loo qaabeeyey” “Ruuxa Quduuska ah” si loo adkeeyo labadaba “fariinta” iyo “habraaca isgaarsiinta” ee ku lug lahaa gudbinta fariinta.

Saddexda aayadood ee aynu ka fiirsanaynaa waxay soo bandhigayaan fariintii ugu dambaysay ee loo dirayo aadanaha; hase ahaatee ma aha oo keliya fariintii ugu dambaysay—ta ka sii muhiimsanina waxay tahay in saddexda aayadood ay matalaan fariinta ugu dambaysa ee “digniinta” ah ee loo dirayo meeraha dhulka. Sifada “digniinta” ee fariintan waxaa lagu gartaa marka la tilmaamo koox dad ah oo lagu sheego inay yihiin “barakaysan” sababta oo ah waxay akhriyeen, maqleen, oo xajiyeen “waxyaalaha halkaas ku qoran.” Waxaa jira koox dad ah oo aan akhrin doonin, mana maqli doonaan digniin lagu metelay “Muujintii Ciise Masiix”. Suurtagal ma aha in iyagu barakaysnaadaan. Waa wax cad in haddii ay jirto koox ku barakaysan akhrinta, maqalka, iyo xajinta waxyaalaha qoran, markaa ay jirto koox aan barakaysnayn. Qofku ma akhrin doonaa, maqli doonaa, oo xajin doonaa fariinta Muujintii Ciise Masiix? Hadday sidaas tahay, wuu barakaysnaan doonaa; haddaysan ahayna, wuu habaarnaan doonaa.

“Nebigu wuxuu leeyahay: ‘Waxaa barakaysan kii akhriya’—waxaa jira kuwa aan akhriyayn; barakadu iyaga looma siin. ‘Iyo kuwa maqla’—waxaa kaloo jira qaar diida inay maqlaan wax kasta oo ku saabsan waxsii sheegyada; barakadu looma siinin kooxdan. ‘Oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda’—dad badan ayaa diida inay dhegaystaan digniinaha iyo amarrada ku jira Muujintii; kuwaas middoodna ma sheegan karaan barakada la ballanqaaday. Kuwa kulligood ka jeesjeesa mawduucyada waxsii sheegidda oo ku majaajilooda calaamadaha halkan si qaddarin leh loo bixiyey, kuwa diida inay noloshooda hagaajiyaan oo isu diyaariyaan imaatinka Wiilka Aadanaha, waxay ahaan doonaan kuwa aan barakaysnayn.” The Great Controversy, 341.

Oraahda “wakhtigu waa dhow yahay” ee ku jirta aayadda saddexaad waxay tilmaamaysaa in uu jiro wakhti gaar ah oo fariinta digniinta ugu dambaysa ay taariikhda ku timaaddo.

“Wakhtigu,”—(wakhti gaar ah) “waa dhow yahay.” Wakhti gaar ahi wuxuu ku dhow yahay inuu yimaado, maxaa yeelay waa dhow yahay, oo dadka Ilaah (oo uu Yooxanaa matalayo) waxay fahmaan fariinta ka hor intaan “wakhtigu” iman. Yooxanaa wuxuu qoray kitaabka Muujintii ku dhowaad dhammaadkii qarnigii kowaad, hase yeeshee aayadahani waxay tilmaamayaan in ay jiri doonto heer taariikheed oo aad uga dambeeya sannadka 100, markaas oo fariinta digniinta ugu dambaysa la naadin doono. Marka “wakhtigaasu” “dhow yahay,” fariinta tilmaamaysa “waxyaalaha ay waajibka tahay inay dhowaan dhacaan” waxaa loo muujin doonaa addoommada Ilaah.

Maqaalladan taxanaha ah, Kitaabka Quduuska ah iyo qoraallada Ellen White ayaa loo adeegsan doonaa inay noqdaan awoodda lagu taageerayo sharraxaadda aayadaha Kitaabka Quduuska ah ee

aynu soo xiganeyno.

Waxaannu sidoo kale tixraaci doonnaa xeerarka fasiraadda nebiyadeed ee uu ururiyey William Miller, iyo xeerarka lagu aqoonsaday ururinta cinwaankeedu yahay Prophetic Keys. Waxaannu sidoo kale adeegsan doonnaa daraasadda nebiyadeed ee la yidhaahdo Habakkuk's Tables.

Ujeeddadeennu ma aha inaan qeexno xeer kasta oo aynu adeegsanno. Si kooban awgeed, waxaannu si fudud ugu tilmaami doonnaa ururinta Furayaasha Nebinimada cid kasta oo doonaysa inay akhrido caddayn faahfaahsan oo dheeraad ah oo xeerka ku saabsan. Taxanaha Miisaska Xabaquuq, waxaannu uga dan leenahay inaan tilmaanno bandhigyo gaar ah oo mawduuc aynu si kooban u taaban doono lagu sii qaadaa si qoto dheer oo ballaadhan.

Markaan ku guda jirno daraasadda kitaabka Muujintii, waxaannu dhiirrigelinaynaa jawaab-celin dadweyne, hase yeeshee waxaannu ka jawaabi doonnaa oo keliya wax-soo-gelinta ka qaybqaadata daraasadda socota. Baaxadda dooddannuna waxay ku koobnaan doontaa taxanaha bandhigyada hadda socda, xeerarka nebiyadeed ee aynu adeegsanayno, iyo macluumaadka laga helo Miisaska Xabaquuq.

Muujintii Ciise Masiix, oo Ilaah isaga siiyey inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay tahay inay dhaqso u dhacaan; oo isagu wuxuu ku diray oo ku muujiyey malaa'igtiisa addoonkiisa Yooxanaa: kaasoo markhaati ka bixiyey ereyga Ilaah, iyo maragga Ciise Masiix, iyo wax kasta oo uu arkay. Waxaa barakaysan kan akhriya, iyo kuwa maqla erayada wax sii sheegiddan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda; waayo, wakhtigu waa dhow yahay. Muujintii 1:1–3.

Ereyga Giriigga ah ee loo tarjumay “calaamadiyey” waxay la macno tahay “tilmaamid”. Farriinta wuxuu ku diray malaa'igtiisii, wuxuuna ku calaamadiyey malaa'igtiisii. “Malaa'igtiisa” waa Jibriil.

Erayadii malaa'igta, “Anigu waxaan ahay Jibriil, kan istaaga hortiisa Ilaah,” waxay muujinayaan inuu hayo mansab sharaf aad u sarreeya oo ku dhex yaal maxkamadaha jannada. Markuu farriin u yimid Daanyeel, wuxuu yidhi, “Ma jiro mid ila garab taagan waxyaalahan, Miikaa'eel [Masiix] oo ah Amiirkiinna mooyaane.” Daanyeel 10:21. Badbaadiyuhu wuxuu Jibriil kaga hadlay Muujintii, isagoo leh in “uu ku diray oo uu ku muujiyey malaa'igtiisa addoonkiisii Yooxanaa.” Muujintii 1:1.” *The Desire of Ages*, 99.

Malaa'ig Jibriil waxaa loo soo diray farriinta, malaa'igta Jibriilna iyaduna waxay meteshaa farriinta. Marka aadanuhu taariikhda ka gaadho heerka ay “wakhtigu dhow yahay” in la naadiyo farriinta digniinta ugu dambaysa, farriintaas ugu dambaysa waxaa matala malaa'ig. Kitaabka Muujintii “farriimo” badanaa waxaa lagu matalaa malaa'igo, dabcan erayga Giriigga ah ee Muujintii lagu tarjumay “malaa'ig”na wuxuu ka dhigan yahay rasuul-farriin-side.

Muujin kasta oo runta Ilaah ah oo taariikhda soo gaadhay xaqiiqdii waa muujin Ciise Masiix, laakiin Muujintii Ciise Masiix ee Muujintii cutubka kowaad ku qoran waa digniintii ugu dambaysay ee binu-aadmiga, waxaana ay dhacdaa xilli gaar ah oo loo matalay inuu yahay “wakhti.” Waxaa jira tuduc kale oo ku jira kitaabka Muujintii halkaas oo Yooxanaa ku xusayo in “wakhtigu waa dhow yahay.” Tuducaas kale wuxuu bixiyaa markhaati labaad oo lagu tijaabiyo

sheegashooyinkii hore ee aan ka sameeyey aayadaha kow ilaa saddex.

Oo wuxuu igu yidhi, Erayadanu waa aamin oo run ah; Rabbiga Ilaaha nebiyada quduuska ahu malaa'igtiisii ayuu u soo diray inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay waajibka tahay inay dhaqso u dhacaan. Bal eeg, anigu si dhakhso ah ayaan u imanayaa; waxaa barakaysan kii xajiya erayada wax sii sheegidda ee kitaabkan.

Aniga Yooxanaa waxaan arkay waxyaalahan, waanan maqlay. Oo markii aan maqlay oo arkay, ayaan waxaan u dhacay inaan ku caabudo cagaha malaa'igtii i tusay waxyaalahan.

Markaasuu igu yidhi, Eeg, ha yeelin taas; waayo, anigu waxaan ahay addoon kula shaqeeya, oo ka mid ah walaalahaaga nebiyada ah, iyo kuwa xajiya erayada kitaabkan; Ilaah caabud.

Oo wuxuu igu yidhi, Erayada wax sii sheegidda ee kitaabkan ha shaabadayn; waayo, wakhtigu waa dhow yahay. Kii aan xaq ahayn, ha sii ahaado aan xaq ahayn weli; kii wasakhaysanna, ha sii ahaado wasakhaysan weli; kii xaq ahuna, ha sii ahaado xaq weli; kii quduuska ahuna, ha sii ahaado quduus weli. Muujintii 22:6–11.

Dhammaadka kitaabka Muujintii waxaan ka helaynaa isla mowduucii ku jiray bilowga Muujintii. Habka isgaadhsiinta iyo farriinta ayaa mar kale la tilmaamayaa markii “Rabbiga Ilaaha ahu” “malaa'igtiisii soo diray inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay tahay inay dhowaan dhacaan.” Oo isla markiiba markii addoommada la tuso farriinta aqoonsanaysa “waxyaalaha ay tahay inay dhowaan dhacaan,” Masiixu wuxuu ku dhawaaqaa inuu dhaqso u imanayo. Tanu waa farriinta ka horraysa imaatinka labaad ee Masiixa, sidaas darteedna waa farriintii digniinta ee ugu dambaysay—taas oo ah isla farriintii lagu matalay “Muujintii Ciise Masiix” ee aayadda koowaad ee cutubka koowaad. Barakada lagu ballanqaaday saddexda aayadood ee ugu horreeya Muujintii ayaa mar kale lagu celinayaa bayaanka ah, “Waxaa barakaysan kii xajiya erayada wax sii sheegidda ee kitaabkan.”

Aayadahan dhexdeeda waxaan ku aragnaa faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan habka isgaadhsiinta ee lagu soo bandhigay cutubka kowaad; waayo, waxaan aragnaa in ka dib markii Jibriil farriinta u geeyo Yooxanaa, Yooxanaa uu farriintaas aad ugu wada qabsado si uu u damco inuu Jibriil caabudo. Markaas Jibriil wuxuu ka faa'iidaystaa garanwaaga Yooxanaa si uu u muujiyo in malaa'igaha jannada, nebiyada dhulka, iyo kulli kuwa xajiya hadallada farriinta, ay yihiin “addoommo wadajir ah” oo ay tahay inay caabudaan Ilaaha Abuuraha ah, ee aanay caabudin uunka Ilaah.

Aayaadahani waxay tilmaamayaan isla dhacdooyinkii iyo isla farriintii aynu kaga hadlaynay cutubka koowaad. Waxay ku celinayaan hadallada aaminka ah oo runta ah ee tusaya addoommada Ilaah waxa waajibka ah in dhowaan la sameeyo. Farriinta mar kale waxaa lagu dejiyey macnaha habka isgaadhsiinta ee u dhexeeya Ilaah iyo addoommadiisa. Cutubka laba iyo labaatanaad waxa aynu ka helaynaa caddayn dheeraad ah oo muujinaysa in farriintu tahay farriintii digniinta ugu dambaysay, waayo “wakhtiga” “uu dhow yahay” waxaa lagu calaamadeeyey inuu dhacayo isla ka hor intaan xilliga imtixaanka aadanuhu xidhmin; maxaa yeelay ku dhawaaqidda ah in kii “dulmi badan, ha sii ahaado mid dulmi badan weli; kii nijaasaysan, ha sii ahaado mid nijaasaysan weli; kii xaq ahuna, ha sii ahaado mid xaq ah weli; kii quduuska ahuna, ha sii ahaado mid quduus ah weli,”

waxay tilmaamaysaa xidhitaanka imtixaanka, iyadoo calaamadaynaysa bilowga toddobada belaayo ee ugu dambaysa, kuwaas oo iyaguna ku dhammaada Imaatinka Labaad ee Masiixa.

“Wakhtigaas Miikaa’iil ayaa istaagi doona, Amiirka weyn oo u taagan carruurta dadkaaga; oo waxaa jiri doona wakhti dhibaataysan oo aan weligeed jirin tan iyo intii quruun jirtay ilaa wakhtigaas la gaadho; oo wakhtigaas dadkaaga waa la samatabbixin doonaa, mid kasta oo laga helo isagoo ku qoran kitaabka.’ Daanyeel 12:1.

“Markii farriintii malaa’igta saddexaad ay xidhanto, naxariistu mar dambe uma baryeyso dadka dunida deggan ee dembiga leh. Dadka Ilaah waxay dhammaystireen hawshoodii. Waxay heleen ‘roobkii dambe,’ ‘soo-nooleyntii ka timaadda Rabbiga hortii,’ oo waxay u diyaar garoobeen saacadda tijaabada leh ee hortooda taal. Malaa’igta waxay samada ugu kala gooshayaan degdeg. Malaa’ig dhulka ka soo noqonaysa ayaa ku dhawaaqaysa in hawshii loo igmaday dhammaatay; imtixaankii ugu dambeeyey ayaa dunida lagu soo dejiyey, oo kulli intii isu muujisay inay daacad u yihiin amarrada rabbaaniga ah waxay heleen ‘shaabaddii Ilaaha nool.’ Markaasaa Ciise joojiyaa shafeecadiisii macbudka sare. Gacmihiisa ayuu kor u qaadaa, oo cod weyn ayuu ku yidhaahdaa, ‘Way dhammaatay;’ oo ciidanka malaa’igaha oo dhammu taajajkoodii ayay dhigaan intuu ku dhawaaqayo hadalkaas culus: ‘Kan aan xaqa ahayn, ha sii ahaado aan xaq ahayn weli; kii wasakhaysanna, ha sii ahaado wasakhaysan weli: kan xaqa ahina, ha sii ahaado xaq weli: kan quduuska ahuna, ha sii ahaado quduus weli.’ Muujintii 22:11. Kiis kasta waxaa laga gaaray go’aan nolol ama dhimasho.” Khilaafkii Weynaa, 613.

Bilowga kitaabka Muujintii iyo dhammaadka kitaabka Muujintii isla qisadaas ayaa la soo bandhigay. Isku-geynta labada tuduc waxay inoo saamaxaysaa inaan fahanno in “Muujintii Ciise Masiix” ay tahay farriinta digniinta ugu dambaysa ee loo diro aadanaha ka hor Imaatinka Labaad ee Masiixa. Farriintaas si astaamo leh waxaa u metela malaa’ig timaadda wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga tijaabada. Farriintu waxay aadanaha u kala saartaa laba kooxood iyadoo lagu salaynayo inay akhriyaan, maqlaan, oo dhawraan farriinta la furay marka “wakhtigu dhow yahay,”—wax yar ka hor inta aanu xidhmin wakhtiga tijaabadu.

“Markaan ku soo dhowaanayno dhammaadka taariikhda dunidan, waxsii sheegyada la xiriira maalmaha ugu dambeeya si gaar ah bay u dalbanayaan daraasaddeenna. Buugga ugu dambeeya ee Axdiga Cusub waxaa ka buuxa run aan u baahan nahay inaan fahanno. Shayddaan ayaa indhaha maanka ee dad badan ka indho tiray, sidaas darteedna way ku farheen marmarsiyo kasta oo ay kaga baaqsanayaan inay Muujintii ka dhigtaan mawduuca daraasaddooda.

“Buugga Muujintii, isagoo la xiriira buugga Daanyeel, wuxuu u baahan yahay daraasad dhow. Macallin kasta oo Ilaah ka cabsada ha ka fiirsado sida ugu cadcad ee loo fahmi karo loona soo bandhigi karo Injiilka Badbaadiyeheenna qudhiisu u yimid inuu addoonkiisii Yooxanaa ogeysiyo,—‘Muujintii Ciise Masiix oo Ilaah isaga siiyey inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay waajib tahay inay dhowaan dhacaan.’ Midna yuusan niyad jabin marka uu baranayo Muujintii sababta calaamadaheeda u muuqda kuwo qarsoodi ah. ‘Haddii kii idinka mid ahu xigmad ka maqan tahay, Ilaah ha weyddiisto, kan dadka oo dhan si deeqsinimo ah u siiya oo aan canaan.’ ‘Waxaa barakaysan kan akhriya, iyo kuwa maqla erayada wax sii sheegiddan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran; waayo, wakhtigu waa dhow yahay.’ Waa in aynu dunida ku naadinno runaha waaweyn oo qotada dheer ee ku jira buugga Muujintii. Runahan

waa inay galaan ilaa qorshayaasha iyo mabaadi'da kiniisadda Ilaah qudheeda. Waa in buuggan si ka sii dhow oo dadaal badan loo barto, iyo in si ka sii qiira badan loo soo bandhigo runaha ku jira, kuwaas oo khuseeya dhammaan kuwa ku nool maalmahan ugu dambeeya. Kuwa oo dhan oo isu diyaarinaya inay Rabbigooda la kulmaan waa inay buuggan ka dhigtaan mawduuc ay si qiira leh u bartaan oo ay ugu tukadaan. Waa sida magaciisu tilmaamayo,—muujin ku saabsan dhacdooyinka ugu muhiimsan ee dhici doona maalmaha ugu dambeeya ee taariikhda dunidan. Yooxanaa, sababta kalsoonidiisii aaminka ahayd ee ereyga Ilaah iyo markhaatifurka Masiixa aawadeed, waxaa loo masaafuriyey jasiiradda Batmos. Laakiin masaafurintiisu kama ayan soocin Masiixa. Rabbigu wuxuu booqday addoonkiisii aaminka ahaa isagoo masaafuris ku jira, wuxuuna siiyey waxbarid ku saabsan waxa dunida ku soo degi doona.”

“Tilmaantan aad bay inoogu leedahay muhiimadda ugu weyn; waayo, waxaynu ku nool nahay maalmaha ugu dambeeya ee taariikhda dhulkan. Dhawaan waxaynu geli doonnaa rumoobidda dhacdooyinkii Masiixu tusay Yooxanaa inay dhici doonaan. Marka ay ergadii Rabbigu soo bandhigaan xaqiiqooyinkan culus, waa inay gartaan inay ku hawlan yihiin mowduucyo dano weligeed ah leh, waana inay doondoonaan baabtiiska Ruuxa Quduuska ah, si ay ugu hadlaan, ma aha erayadooda, laakiinse erayada Ilaah siiyey.”

“Buugga Muujintii waa in loo furaa dadka. Kuwo badan ayaa la baray inuu yahay buug la shaabadeeyey, hase ahaatee wuxuu u shaabadaysan yahay oo keliya kuwa diida runta iyo iftiinka. Runta uu ka kooban yahay waa in la naadiyaa, si dadku u helaan fursad ay ugu diyaar garoobaan dhacdooyinka aad ugu dhow inay dhacaan. Farriinta Malaa'igta Saddexaad waa in loo soo bandhigaa sida rajada keliya ee badbaadada dunida halliganta.”

“Khataraha maalmaha ugu dambeeya way nagu soo food saareen, oo shaqadeenna waxa nalagu waajibiyey inaynu dadka uga digno halista ay ku jiraan. Yaan la dayicin muuqaalladaas murugada leh ee wax sii sheegiddu muujisay inay dhowaan dhici doonaan. Innagu waxaannu nahay rasuullada Ilaah, mana haysanno waqti aynu ku lumino. Kuwa doonaya inay noqdaan la-shaqeeyayaal Rabbigeenna Ciise Masiix waxay muujin doonaan dan qoto dheer oo ay u qabaan runta laga helo buuggan. Qalin iyo codba waxay ku dadaali doonaan inay si cad u muujiyaan waxyaalaha yaabka leh ee Masiixu samada uga yimid inuu muujiyo.” Signs of the Times, July 4, 1906.

In ka badan boqol sano ka hor, sannadkii 1906, ayaa naloo sheegay in dhowaan “aynu geli doonno rumoobidda dhacdooyinkii Masiixu Yooxanaa tusay inay dhici lahaayeen.” Farriintu weli way xidhnayd sannadkii 1906. Waxaa muhiim ah in la fahmo in farriinta Muujintii Ciise Masiix loo furo dadka Ilaah wax yar ka hor inta aanay dhacdooyinku dhicin. Waxaa naloo sheegay in kitaabka Muujintii “uu yahay si dhab ah waxa magaciisu tilmaamayo,—muujinta dhacdooyinka ugu muhiimsan ee dhici doona maalmaha ugu dambeeya ee taariikhda dhulkan.”

Waxaa la furayaa si dadka Ilaah ay digniinta u bixiyaan, si kuwa digniinta maqlayaa ay “u helaan fursad ay ugu diyaar garoobaan dhacdooyinka dhawaan dhici doona.” Waxaa mudan in la xuso (waayo Yooxanaa wuxuu matalaa dadka Ilaah taariikhda xilliga farriinta la dhawaaqayo), in Yooxanaa tilmaamayo labada arrimood ee loo silcinayay. Waxay ahayd “rumaysadkiisii aaminka ahaa ee ereyga Ilaah, iyo markhaatifurka Masiixa,” taas aawadeed ayuu “lagu masaafuriyey

Jasiiradda Batmos.” Waxaa loo masaafuriyey maxaa yeelay wuxuu aqbalay Kitaabka Quduuska ah iyo Ruuxa Waxsii-sheegidda labadaba, taas oo ah “markhaatifurka Ciise.”

Markaasaan caghiisa ku dhacay inaan caabudo. Oo wuxuu igu yidhi, Iska jir, saas ha yeelin; anigu waxaan ahay addoon kula shaqeeya adiga iyo walaalahaaga haysta maragga Ciise; Ilaah caabud; waayo, maragga Ciise waa ruuxa wax sii sheegidda. Muujintii 19:10.

Yooxanaa wuxuu matalayaa dad jooga dhammaadka dunida kuwaas oo fahmaya farriinta Muujintii Ciise Masiix, oo loo silciyo inay adkeeyaan oo ay dhawraan labadaba Kitaabka Quduuska ah iyo Ruuxa Waxsii-sheegidda.

Saddexda aayadood ee ugu horreeya cutubka koowaad waxaa lagu adkaynayaa habka isgaadhsiinta ee u dhexeeya Ilaaha Aabbaha ah iyo addoommadiisa. Cutubka laba iyo labaatanaadna wuxuu sheekada ku daraa wax ka sii faahfaahinaya habka isgaadhsiinta. Labadan qaybood waxay matalaan bilowga iyo dhammaadka kitaabka Muujintii, waxaana ay si wadajir ah u faahfaahinayaan doorka Yooxanaa ku leeyahay sawirka nebiyadeed. Isagu ma aha oo keliya kii qoray erayada Muujintii, laakiin waxa uu sidoo kale matalaa kuwa jooga dhammaadka dunida ee gudbinaya farriinta digniinta ugu dambaysa.

Rabbigu eraygii buu bixiyey; waxaa badnayd ciidankii kuwa ku dhawaaqay. Sabuurradii 68:11

Yooxanaa wuu “arkay” oo “maqlay” “waxyaalaha” ka kooban farriinta, waxaana lagu amray inuu qoro oo u diro farriinta kiniisadaha.

Isagoo leh, Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomega, kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya; oo weliba, Wixii aad aragto, buug ku qor, oo u dir toddobada kiniisadood oo Aasiya ku yaal; Efesos, iyo Simurna, iyo Bergamos, iyo Tiyatira, iyo Sardis, iyo Filadelfiya, iyo La’odikiya. Muujintii 1:19.

Waxa uu “maqlay” oo uu “arkay” waxaa lagu amray inuu qoro oo u diro toddobada kaniisadood ee Aasiya Yar, laakiin markii ay timaadday kaniisad kasta si gaar ah, Ciise ayaa farriimaha si toos ah ugu sheegay Yooxanaa inuu qoro, waayo farriin kasta oo loo dirayo mid kasta oo ka mid ah toddobada kaniisadood waxay ku bilaabataa weedhan: “Oo u qor malaa’igta kaniisadda ku taal ...” Ciise ayaa si toos ah u faray farriimaha gaarka ah ee kaniisadaha.

Ciise ayaa Yooxanaa u higgadiyey, oo weliba Ciise ayaa Yooxanaa ku amray inuu qoro wixii uu arkay oo uu maqlay, mar keliya ayaase Ciise Yooxanaa ku yidhi inuusan qorin wixii uu maqlay.

Oo cod weyn ku dhawaaqay, sida libaax u ciyo; oo markuu dhawaaqay dabadeed, toddobadii onkodna codakoodii bay ku hadleen. Oo markii toddobadii onkod ay codakoodii ku hadleen, ayaan qori rabay; markaasaan samada ka maqlay cod igu leh, Waxyaalihii toddobada onkod ku hadleen shaabadee, hana qorin. Muujintii 10:3, 4.

Yooxanaa waxaa lagu amray inuu xidho wixii ay toddobada onkod ku hadleen, isagoo sidaas yeelayana wuxuu xidhayay farriinta toddobada onkod, sida Daanyeel loogu amray inuu xidho kitaabkiisa ilaa wakhtiga dhammaadka.

Laakiinse adigu, Daaniyeelow, erayadan xidh, oo kitaabka shaabadee ilaa wakhtiga dhammaadka; kuwo badan baa kolba dhinac u kala ordi doona, oo aqoontuna way kordhi doontaa.... Oo isna wuxuu yidhi, Tag jidkaaga, Daaniyeelow, waayo, erayadu way xidhan yihiin oo way shaabadaysan yihiin ilaa wakhtiga dhammaadka. Daaniyel 12:4, 9.

“Kadib markii toddobadan onkod ay codkoodii ku hadleen, waxaa Yooxanaa loo keenay amarka sidii loogu keenay Daanyeel oo ku saabsan kitaabka yar: ‘Shaabadee waxyaalihii toddobada onkod ay ku hadleen.’” Faallada Baybalka ee Adventist-ka Maalinta Toddobaad, mugga 7, 971.

Waxa aynu aqoonsanaynaa waa in farriin lagu aqoonsaday labadaba dhammaadka iyo bilowga kitaabka Muujintii. Habka farriintaas loo gaadhsiiyana isaguna waa la aqoonsaday. Qaybta uu Yooxanaa ku leeyahay gudbinta farriinta si gaar ah ayaa looga hadlay. Mararka qaarkood wuxuu si fudud u qori jiray wixii uu arkay oo uu maqlay. Mararka kalena waa loo yeedhin jiray, hal marna waxaa lagu amray inuusan qorin wixii uu maqlay. Farriinta Muujintii Ciise Masiix waxaa bixiya Aabbaha, waxaa loo sii mariyaa Ciise, Jibriil, dabadeedna nebigii Yooxanaa, kaas oo la siiyey masuuliyadda qorista farriinta iyo u diriddeeda kaniisadaha.

Qor wixii aad aragtay, iyo waxyaalaha jira, iyo waxyaalaha kuwaas ka dambeeya ahaan doona. Muujintii 1:19.

Waxaa suuragal ah in aayadda la akhriyo iyadoo aan la garan mabda’ a nebiyadeed ee ku dhex jira amarka Yooxanaa lagu faray inuu wax qoro. In la qoro “waxyaalaha” la arkay oo la maqlay waa in la diiwaangeliyo taariikhda taagan, waayo xilligii Yooxanaa “waxyaalahaas” way jireen. Diiwaangelinta taariikhda taagan, isla markaana sidaas lagu qorayo waxyaalaha mustaqbalka jiri doona, waa xeerka ugu weyn ee nebiyadeed ee ku jira kitaabka Muujintii. Yooxanaa waxaa loo adeegsaday in lagu adkeeyo laguna muujiyo isla mabda’ aas iyo muhiimaddiisa, waayo asal ahaan waxaa lagu yidhi inuu qoro “waxyaalaha jira, oo” sidaas ku qoraya “waxyaalaha tan ka dib jiri doona,” maxaa yeelay taariikhdu way is-celisaa. Farsamadan nebiyadeed waa saxiixa Ciise, waayo saxiixu waa magac, magiciisuna cutubka kowaad ee Muujintii waa Alfa iyo Oomega. Isagu dhammaadka ayuu ku aqoonsadaa bilowga.

Waxa aynu hadda uun bilaabaynaa daraasadda “Muujintii Ciise Masiix,” waxaana aynu hadda ka fiirsanaynaa saddexda aayadood ee ugu horreeya cutubka koowaad. Farriinta digniinta ee ugu dambaysa oo cinwaankeedu yahay “Muujintii Ciise Masiix” waxaa laga soo gudbiyaa Aabbaha jannada ah xagga Ciise, xagga Jibriil, xagga Yooxanaa, kaas oo ku qora buug si loogu diro kaniisadaha. Maaddaama farriintan si toos ah loogu magacaabay “Muujintii Ciise Masiix,” waxaa muhiim ah in la ogaado in, dhammaan qodobbada lagu qoray dadka iyada oo loo marayo Erayga waxyoonaay ee Masiixa muujinaya, astaanta keliya ee tilmaamaysa cidda iyo waxa Ciise yahay lagu muujiyey hawsha Yooxanaa ee qorista farriintan. Sida uu u qorayey waxyaalihii markaas jiray, ayuu sidoo kale u qorayey waxyaalihii weli iman lahaa.

Runta ah in taariikhdu is-celiso waxaa la matalaa marka Yooxanaa qoro digniin ku socota wakhtigiisii iyo faciisii, taas oo sidoo kale ah digniin ku socota wakhti mustaqbal ah. Markii Yooxanaa u qoray toddobada kaniisadood bilowgii kaniisadda Masiixiga, wuxuu isla markaasna

qalin ku duugayay digniin ku socota kaniisadda Masiixiga dhammaadka dunida. Sifadan dabeecadda Masiixa waxaa la matalaa marka Masiixa loogu yeedho Alfa iyo Oomega, ama bilowga iyo dhammaadka, ama kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya. Xaqiiqdii, Kitaabku wuxuu tilmaamaa sifadan dabeecadda Masiixa inay tahay waxa caddaynaya inuu yahay Ilaaha keliya.

Cutubka koowaad ee Muujintii dhexdeeda waxaynu ka helaynaa Ciise oo isu aqoonsanaya inuu yahay Alfa iyo Oomeega.

Waxaan Ruuxa ku jiray maalintii Rabbiga, oo waxaan gadaashayda ka maqlay cod weyn oo u eg buun, oo leh, Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomeega, kii ugu horreeyey iyo kii ugu dambeeyey; oo waxa aad aragto ku qor buug, una dir toddobada kiniisadood ee Aasiya ku yaal; kuwa Efesos, iyo Simurna, iyo Bergamos, iyo Tiyatira, iyo Sardis, iyo Filadelfiya, iyo La'odikiya.

Markaasaan u jeestay inaan arko codkii ila hadlayay. Oo markii aan jeestayna, waxaan arkay toddoba laambadood oo dahab ah; oo toddobada laambadood dhexdooda waxaa joogay Mid u eg Wiilka Aadanaha, oo huwan khamiis gaadhaya cagaha, laabtana kaga xidhan suun dahab ah. Madaxdiisa iyo timihiisuba waxay u caddaayeen sida dhogor cad, oo kale sida baraf; indhihiisuna waxay ahaayeen sida olol dab ah; caghihiisuna waxay u ekaayeen naxaas la safeeyey, sidii iyagoo foornada ku gubanaya; codkiisuna wuxuu ahaa sida sanqadha biyo badan. Gacantiisa midigna wuxuu ku hayay toddoba xiddigood; afkiisana waxaa ka soo baxay seef af badan oo laba af leh; wejigiisuna wuxuu ahaa sida qorraxdu u iftiinto xooggeeda.

Oo markaan arkay isaga, waxaan ku dhacay caghihiisa anigoo sidii meyd ah. Markaasuu gacantiisa midig i saaray, isagoo igu leh, Ha baqin; anigu waxaan ahay kii ugu horreeyey iyo kii ugu dambeeyey. Muujintii 1:10–17.

Aayadahan waxaa ku jira run badan, laakiin halkan waxaan si fudud u tilmaamayaa in markii Yooxanaa maqlay codkii Masiixa oo buun u eg, dabadeedna u jeestay inuu arko Kii la hadlayay, uu arkay Ciise Masiix isagoo ah Wadaadka Sare ee samada dhexdeeda meesha quduuska ah ee macbudka samada. Markaas Ciise wuxuu isu aqoonsiiyey Alfa iyo Oomega iyo kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya. Fariinta iyo gudbinteeda saddexda aayadood ee ugu horreeya waxaan ka helnay xarriiq run ah oo u dhiganta xarriiqda runta ah ee dhammaadka Muujintii. Isagoo ah Alfa iyo Oomega, Ciise wuxuu dhammaadka ku muujinayaa bilowga, kan ugu dambeeya kan ugu horreeya. Dhammaadka kitaabka Muujintii, sida bilowgiisaba, mar kale ayuu isu aqoonsanayaa inuu yahay Alfa iyo Oomega.

Markaasuu igu yidhi, Erayadanu waa aamin oo run ah; oo Rabbiga Ilaaha nebiyada quduuska ah ayaa malaa'igtiisii soo diray inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay waajibka tahay inay dhowaan dhacaan. Bal eeg, anigu dhaqsaan baan u imanayaa; waxaa barakaysan kii xajiya erayada wax sii sheegidda ee kitaabkan.

Aniga Yooxanaa waxaan arkay waxyaalahan, oo waanan maqlay. Oo markii aan maqlay oo arkay, ayaan ku dhacay inaan ku sujuudo cagaha malaa'igtii i tustay waxyaalahan. Markaasuu igu yidhi, Iska jir inaad sidaas samayn; waayo, anigu waxaan ahay addoon kula shaqeyya

adiga, iyo walaalaha nebiyada ah, iyo kuwa xajiya hadallada kitaabkan ku qoran; Ilaah caabud.

Oo wuxuu igu yidhi, Ha xidhin erayada wax sii sheegidda kitaabkan, waayo wakhtigu waa dhow yahay.

Kii xaqdarro sameeya, ha sii wado xaqdarradiisa weli; kii nijaasta ahna, ha sii ahaado nijaas weli; kii xaq ahna, ha sii ahaado xaq weli; kii quduuska ahna, ha sii ahaado quduus weli.

Oo bal eeg, anigu dhaqso baan u imanayaa; oo abaalgudkayguna waa ila jiraa, si aan nin kasta ugu siiyo sida shuqulkiisu noqon doono. Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomega, bilowga iyo dhammaadka, kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya. Muujintii 22:7–13.

Kitaabka Muujintii si taxaddar leh ayuu u sharxayaa in markii Yooxanaa uu qorayo farriinta, farriintu ku salaysnaan doonto mabda'a ah in bilowgu uu muujiyo dhammaadka. Farriintu waa runta ugu horraysa ee lagu furay kitaabka Muujintii, isla runtaasna waa tan ugu dambaysa ee lagaga hadlo kitaabka. Markhaatifurka bilowga iyo dhammaadka kitaabka Muujintii dhexdiisa, Ciise wuxuu isu aqoonsadaa inuu yahay Alfa iyo Oomega, bilowga iyo dhammaadka, iyo kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya.

Saddexda aayadood ee ugu horreeya kitaabka Muujintii waxay tilmaamayaan farriinta digniinta ugu dambaysa ee loo dirayo aadanaha. Waa digniinta ka horraysa toddobada belaayo ee ugu dambaysa iyo Imaatinka Labaad ee Masiixa. Farriinta Muujintii Ciise Masiix waxaa “la soo diray oo calaamad lagu muujiyey” “malaa'igtiisa.”

Farriintii digniinta ahayd ayaa haddana lagu aqoonsadaa tuduca ugu dambeeya ee Muujintii, waxaana sidoo kale lagu matalaa sidii malaa'igtii saddexaad ee Muujintii afar iyo tobnaad.

Markaasaa malaa'igtii saddexaad ayaa ka daba timid iyaga, iyadoo cod weyn ku leh, Haddii nin uun caabudo bahalka iyo sanamkiisa, oo uu qaato summaddiisa fooggiisa ama gacantiisa, kaasuu wuxuu cabbi doonaa khamriga cadhada Ilaah, oo aan waxba lagu qasin, laguna shubay koobka xanaaqiisa; waxaana lagu cadaabi doonaa dab iyo baaruud iyadoo ay joogaan malaa'igaha quduuska ah iyo Wanka hortiiisa; qiiqa cadaabkooduna wuxuu kor u kacayaa weligiis iyo weligiis; mana helayaan nasasho habeen iyo maalin, kuwa caabuda bahalka iyo sanamkiisa iyo ku alla kii qaata summadda magiciisa. Muujintii 14:9–11.

Farriinta digniinta ee ugu dambaysa waa farriinta lagu matalay malaa'igta saddexaad. Waa digniintii ugu dambaysay, waayo si toos ah ayay u aqoonsanaysaa imtixaanka ugu dambeeya ee aadanaha. Waxaa jira malaa'ig kale oo daba timaadda oo ku biirta malaa'igta saddexaad, malaa'igtaasina iyaduna waa farriinta digniinta ee ugu dambaysa.

Oo dabadeed waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh amar weyn; dhulkuna wuxuu ka ifay ammaanteeda. Markaasay cod weyn si xoog leh ugu qaylisay, iyadoo leh, Baabuloon tii weynayd way dhacday, way dhacday, oo waxay noqotay hoyga jinniyada, iyo meeshii lagu xidhi jiray ruux kasta oo wasakh ah, iyo qafaska shimbir kasta oo nijaas ah oo la neceb yahay. Waayo, quruumaha oo dhammu waxay ka cabbeen khamriga cadhada sinadeeda, oo boqorradii dhulkuna way la sinaysteen, oo ganacsatadii dhulkuna waxay ku

taajireen badnaanta raaxadeeda.

Oo waxaan samada ka maqlay cod kale oo leh, Ka soo baxa iyada, dadkaygow, si aydaan uga qaybgelin dembiyadeeda, oo aydaan uga qaadan belaayooyinkeeda. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, oo Ilaahna wuu soo xusuustay xumaatooyinkeeda. Muujintii 18:1–5.

Farriinta ah Muujintii Ciise Masiix waxaa lagu metelay cutubka koowaad, cutubka afar iyo tobnaad, cutubka siddeed iyo tobnaad, iyo cutubka laba iyo labaatanaad. Farriintaas waxaa lagu astaysay malaa'ig lagu aqoonsaday tixraaca koowaad iyo kan ugu dambeeya ee Muujintii inuu yahay malaa'igtii Jibriil, dabadeedna cutubyada afar iyo tobnaad iyo siddeed iyo tobnaad farriinta waxaa si astaan ahaan ah loogu metelay malaa'ig samada ku duulaysa ama samada ka soo degaysa.

Malaa'igta samada ka soo degta cutubka siddeed iyo tobnaad waxaa horay loogu sii asteeyey cutubka tobnaad markii malaa'ig samada ka soo degtay oo hal cag dhulka saartay, cagta kalena badda. Malaa'igtaasu waxay haysataa kitaab Yooxanaa lagu amray inuu cuno, kaasi oo afkiisa macaaneeya, calooshiisana qadhaadh ka dhiga. Kitaabka Yooxanaa cuno waa farriin, farriinta uu kitaabka yaru matalana waxay astaan u tahay farriinta malaa'igta Muujintii siddeed iyo tobnaad, sidaas darteedna iyaduna waa matalaadda farriinta digniinta ugu dambaysa.

Waxaa naloo sheegay in farriinta Ilaah la soo diray oo lagu muujiyey malaa'ig, oo marka aynu si dhow u eegno farriinta digniinta ugu dambaysa in lagu sawiro kitaabka Muujintii, waxaynu ogaanaynaa in toddoba jeer malaa'igdu ay muujinayso farriinta digniinta ugu dambaysa. Tusaalaha kowaad iyo kan ugu dambeeyaba waxay ahayd malaa'igtii, Jibriil. Dabadeed Muujintii toban waxa aynu ku leenahay malaa'ig soo degaysa iyadoo gacanteeda ku haysa kitaab yar. Muujintii afar iyo tobanna waxa aynu ku leenahay saddex malaa'igood oo kale, kuwaas oo dhammaantood metelaya farriinta digniinta ugu dambaysa. Markaas Muujintii siddeed iyo tobanna waxa aynu ku leenahay malaa'ig kale oo metelaysa isla farriinta digniinta ugu dambaysa. Toddoba farriimood oo digniinta ugu dambaysa ah ayaa malaa'igood lagu metelay. Midda kowaad iyo tan ugu dambaysa waa malaa'igta Jibriil, shanta malaa'igood ee u dhexeeya tan kowaad iyo tan ugu dambaysana waa malaa'igood astaan ah.

Dabcan, toddobada kaniisadood mid kastaa waxay leedahay malaa'igteeda sidoo kale, hase yeeshee iyagu waxay sidaan farriin ku socota kaniisadaha, halka farriinta digniinta ugu dambaysa ee aynu ka hadlaynay ay tahay farriin dunida oo dhan ka dhigaysa dhegastayaasheeda.

Mid kasta oo ka mid ah toddobada xariiq ee nebiyadeed ee matalaya farriinta digniinta ugu dambaysa waa in si dhow loo qiimeeyo oo la isula waafajiyaa, laakiin marxaladdan waxaan doonayaa oo keliya inaan qeexo mabda' aasaasi ah oo Alfa iyo Oomega ah. Markii ugu horraysay ee mowduuc lagu xuso Erayga Ilaah ayaa ah tixraaca ugu muhiimsan. Markii ugu horraysay ee “abuur” lagu xuso Kitaabka Quduuska ah waa Bilowgii 1:11, halkaas oo naloo sheegay in abuurku uu dhalin doono “noociisa ka dib.” Xuska ugu horreeya ee abuurku wuxuu adkaynayaa in uu leeyahay hiddesidaha lagama maarmaanka u ah inuu iskiis isu taro. Ciise wuxuu Erayga Ilaah u aqoonsaday abuur.

Maalintaas qudheeda ayaa Ciise gurigii ka baxay, oo wuxuu ag fadhiistay badda dhinaceeda. Oo dad faro badan ayaa isugu soo ururay xaggiisa, sidaas daraaddeed ayuu doon fuulay oo fadhiistay; oo dadkii badnaa oo dhammuna waxay taagnaayeen xeebta. Markaasuu waxyaalo badan masaallo ugula hadlay, isagoo leh,

Bal eega, beerrey baxay inuu wax beero; oo markuu beerayay, iniinno qaar ayaa jidka dhiniciisa ku dhacay, shimbirrihiina way yimaadeen oo cuneen. Qaar kalena waxay ku dhaceen meelo dhagax ah, halkaas oo aanay carro badan ku lahayn; markiiba way soo baxeen, maxaa yeelay carro qoto dheer ma lahayn. Oo markii qorraxdu soo baxday, way gubteen; oo xidid ma lahayn aawadeed, way engeegen. Qaar kalena waxay ku dhaceen qodxo dhexdood; qodxihiina way soo baxeen oo ceejiyeen. Laakiin qaar kale waxay ku dhaceen dhul wanaagsan, oo midho dhaleen, qaar boqol laab, qaar lixdan laab, qaar soddon laab. Kii dhego wax lagu maqlo leh, ha maqlo.

Markaasay xertii u yimaadeen, oo ku yidhaahdeen, Maxaad iyaga masaallo ugu kula hadashaa?

Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinka waa laydin siiyey inaad garataan waxyaalaha qarsoon ee boqortooyada jannada, laakiin iyaga lama siin. Waayo, ku alla kii haysta waa la siin doonaa, wuuna sii badnaan doonaa; laakiin ku alla kii aan haysan, xataa wixii uu haystay waa laga qaadi doonaa. Sidaas daraaddeed ayaan masaallo ugula hadlaa; maxaa yeelay, iyagoo wax arkaya ma arkaan; iyagoo wax maqlayana ma maqlaan, mana fahmaan. Oo iyaga waxaa ku rumoobaya waxsii sheegiddii Isayos oo leh, Maqal waad maqli doontaan, laakiinse maba fahmi doontaan; oo wax arag waad arki doontaan, laakiinse maba garan doontaan. Waayo, dadka qalbigoodu waa qallafsanaaday, dhegahooduna maqalkay ku cuslaadeen, indhahoodana way isku xireen; si aan mar uun indhahooda wax ugu arkin, dhegahoodana wax ugu maqlin, qalbigoodana ugu fahmin, oo aysan u soo noqonin, anna aanan u bogsiin.

Laakiin indhihiinnu waa barakaysan yihiin, waayo way arkaan; dhegihiinnuna waa barakaysan yihiin, waayo way maqlaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, nebiyo badan iyo rag badan oo xaq ah ayaa damcay inay arkaan waxyaalaha aad aragtaan, mana ay arkin; oo ay maqlaan waxyaalaha aad maqashaan, mana ay maqal.

Haddaba sidaas daraaddeed masaalka beerreyga.

Kii kasta oo maqla erayga boqortooyada, oo aan garanayn, markaasaa kii sharka lahaa yimaadaa oo ka qaadaa wixii qalbigiisa lagu beeray. Kanu waa kii iniinta ku helay jidka dhiniciisa.

Laakiin kii abuurkii ku helay meelaha dhagaxa ah, kaasu waa kii ereyga maqla oo isla markiiba farxad ku qaata; hase ahaatee xidid kuma laha naftiisa, ee in yar uun buu waaraa; waayo, markii dhib ama silcinu u timaado ereyga aawadiis, markiiba wuu turunturoodaa.

Kii iniinka lagu beeray qodxanta dhexdooda waa kan erayga maqla; laakiin welwelka dunidan iyo khiyaanada maalka ayaa erayga ceejiya, oo wuxuu noqdaa mid aan midho dhalin.

Laakiin kan abuurka ku helay dhulka wanaagsan waa kan erayga maqla oo fahma; kaas oo midho dhalana, oo soo bixiya, qaar boqol-jibbaar, qaar lixdan-jibbaar, qaarna soddon-jibbaar. Matayos 13:1–23.

Abuur, oo ah Erayga Ilaah, waxa ku jira dhammaan hidde-sidaha lagama maarmaanka u ah in uu soo saaro geed dhammaystiran. Markii ugu horraysay ee mawduuc lagu xuso Erayga Ilaah waxa ku jira dhammaan waxyaalaha uu mawduucaasi ka kooban yahay. Xaqiiqadan waxaa lagu aqoonsadaa “xeerka xusitaanka ugu horreeya.” Inta si dhow loo baaro xeerkan, ayay sii badanaysaa hubaantiisu.

Ka hor intaan sii wadin sharraxaadeenna ku saabsan Alfa iyo Oomega iyo qeexidda Ereyga Ilaah sida abuur, waxaa habboon in tuducii aynu hadda ka soo xigannay Matayos laga fiirsado qodob la xiriira oo waxtar u leh tixgelinteenna kitaabka Muujintii. Nebiyada oo dhammu waxay ka hadlayaan dhammaadka dunida.

“Mid kasta oo ka mid ah nebiyadii hore wuxuu in ka yar ugu hadlay wakhtigoodii iyaga u gaarka ahaa intii uu ugu hadlay kii innaga, sidaas daraaddeed wax sii sheegistoodu waxay awood u leedahay annaga. ‘Haddaba waxyaalahaas oo dhammu waxay ugu dheceen iyaga tusaale ahaan; oo waxaa loo qoray waanadayada, inagu oo ay inagu soo gaadheen dhammaadka qarniyadu.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Iyaga looma adeegin naftooda, laakiin annaga ayay noogu adeegeen waxyaalaha hadda idiin lagu sheegay kuwii injiilka idiinku wacdiyey Ruuxa Quduuska ah oo samada laga soo diray; kuwaas oo ay malaa’igtuna jecel yihiin inay eegaan.’ 1 Peter 1:12....”

“Kitaabku wuxuu u ururiyey oo isku xidhxidhay khasnadihiisii jiilkan ugu dambeeya. Dhacdooyinkii waaweynaa oo dhan iyo macaamilaadyadii quduuska ahaa ee taariikhda Axdigii Hore way soo noqnoqdeen, welina way ku soo noqnoqonayaan kiniisadda maalmahan ugu dambeeya.” Selected Messages, book 3, 338, 339.

Qoraalkani wuxuu keenayaa saddex markhaati, (Bawlos, Butros, iyo Ellen White) oo ka marag kacaya xaqiiqda ah in nebiyadii oo dhammu ay ka hadlayaan dhammaadka dunida, waana isla wakhtigaas oo sirta ku jirta kitaabka Muujintii la furfuro. Sidaas daraaddeed, Matayos 13 markii Ciise yidhi, “Indhihinnu waa barakaysan yihiin, waayo, way arkaan; dhegihiinnuna way barakaysan yihiin, waayo, way maqqaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, Nebiyo badan iyo niman xaq ah ayaa damcay inay arkaan waxyaalaha aad aragtaan, mana ay arkin; oo ay maqqaan waxyaalaha aad maqqaan, mana ay maqal,” wuxuu muujinayay isla barakada lagu xusay saddexda aayadood ee ugu horreeya Muujintii cutubka koowaad.

Waxaa barakaysan kan akhriya, iyo kuwa maqal erayada wax sii sheegiddan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda; waayo, wakhtigu waa dhow yahay. Muujintii 1:3.

Ciise wuxuu soo jeediyey masaalka Beerreyga, dabadeedna xertiisii waxaa loo horseeday inay isaga kala hadlaan masaalkaas. Laakiin ka hor intaan loo gelin isdhexgalka Ciise, Isagu wuxuu iyaga u sheegay, oo weliba si ka sii muhiimsan annagaba, “Kii dhego wax lagu maqlo leh ha maqlo.”

Ciise wuxuu bixiyey masaalkan, dabadeedna wuxuu ku soo gunaanaday digniinta ku socota kuwa maqli doona—inay maqqaan. Markaas xertii waxaa loo geliyey wada-hadalkii uu Ciise ugu hadlayo ugu yaraan saddex fikradood oo muhiim ah. Wuxuu tilmaamayaa kala duwanaansho u dhexeeya laba nooc oo maqalayaal ah, isagoo sidaas samaynaya wuxuu tixraacayaa tuduc ka mid ah

kitaabka Ishacyaah si uu u keeno markhaati labaad oo ku saabsan laba nooc oo maqalayaal ah (waayo xusuusta ku hay in wax walba lagu dejiyey duruufaha kuwa maqli doona). Fikradda saddexaad ee uu soo bandhigayo, marka laga soo tago labada nooc ee maqalayaal ah iyo kitaabka Ishacyaah oo ah markhaati labaad, waa xaqiiqda ah in Erayga Ilaah uu yahay abuur. Sidaas darteed xaqiiqda ah in Erayga Ilaah uu yahay abuur waxay ka mid tahay waxa ay tahay in ay maqlaan kuwa maqla Muujintii Ciise Masiix ee Muujintii cutubka koowaad. Waxaa jira laba maqalayaal ah saddexda aayadood ee ugu horreeya, sida ay laba nooc oo maqalayaal ah ugu jiraan Matayos saddex iyo tobnaad. Matayos saddex iyo tobnaad wuxuu si fudud ugu daraa waxgarasho ku saabsan siyaabaha kala duwan ee kuwa diida inay maqlaan ay u doortaan inaanay maqlin. Markaas markhaatiga Ishacyaah wuxuu sii kordhiyaa farriinta ay tahay inaan maqalno.

Sannaddii uu dhintay Boqor Cusiyaah ayaan waxaan kaloo arkay Rabbiga oo ku fadhiya carshi, sarreeya oo kor loo qaaday, oo darafka huwadiisuna macbudka buuxiyey. Waxaa korkiisa taagnaa seraafiimtii; mid kastaaba wuxuu lahaa lix baal; laba ayuu wejigiisa ku qariyey, laba ayuu caghiisa ku qariyey, labana wuu ku duulay. Midna kii kale ayuu ugu dhawaaqay, isagoo leh, Quduus, quduus, quduus, waa Rabbiga ciidammada; dhulka oo dhammuna waxaa ka buuxa ammaantiisa. Oo tiirarkii albaabku waxay la gariireen codkii kii dhawaaqayay, gurigiina qiiq baa ka buuxsamay.

Markaasaan idhi, Hoogaygu waa iga hoog! waayo, waan halligmay; maxaa yeelay, waxaan ahay nin bushimo aan nadiif ahayn leh, oo waxaan dhex degganahay dad bushimo aan nadiif ahayn leh; waayo, indhahaygu waxay arkeen Boqorka ah Rabbiga ciidammada.

Markaasaa mid ka mid ah seraafiimtii ayaa ii soo duulay, isagoo gacantiisa ku sita dhuxul nool oo uu birqabato kaga soo qaaday meesha allabariga; dabadeedna afkayga ayuu saaray, oo yidhi, Bal eeg, tanu waxay taabatay bushimahaaga; xumaantaadiina waa lagaa qaaday, dembigaagiina waa la nadiifiyey.

Oo weliba waxaan maqlay codkii Rabbiga oo leh, Yaan diraa, oo yaa noo tegi doona? Markaasaan idhi, Waa i kan; i dir.

Oo wuxuu yidhi, Tag, oo dadkan u sheeg, Hubaal waad maqli doontaan, laakiinse ma fahmi doontaan; oo hubaal waad arki doontaan, laakiinse ma garan doontaan. Qalbiga dadkan cayil ka dhig, oo dhegahooda culaysi, oo indhahoodana xidh; waaba intaasoo ay indhahooda wax ku arkaan, oo dhegahooda wax ku maqlaan, oo qalbigoodana ku fahmaan, oo soo noqdaan, oo bogsadaan.

Markaasaan idhi, Sayidow, ilaa goormaad? Oo isna wuxuu igu jawaabay, Ilaa magaalooyinku ay baabba'aan iyagoo aan lahayn cid deggan, oo guryuhuna aanay lahayn nin, dalkuna uu noqdo cidla gebi ahaanba ah, oo Rabbiguna dadka meel fog u kaxeeyo, oo dalkana dhexdiisa ay ka dhacdo dayrin weyn. Laakiin weli waxaa ku jiri doona meelood meel tobnaad, oo haddana way soo noqon doontaa, oo waa la baabbi'in doonaa; sida geedka teilka ah iyo sida geedka alloonka ah, kuwaas oo weli jiridoodu ku hadhay marka ay caleemahooda daadiyaan; sidaas oo kalena farcanka quduuska ahi wuxuu ahaan doonaa jiriddeeda. Ishacyaah 6:1–13.

Dabcan, tuducan ka yimid Ishacyaah waa mid si buuxda u yaab leh qoto-dheeraanta mawduucyada nebiyadeed ee uu ka hadlaya. Qaar badan oo ka mid ah mawduucyadan ayaa si isdaba-joog ah looga dooday Miisaska Xabaquuq, sidaas darteed waxaannu si kooban u soo koobaynaa qodobbada ku jira tuducan ee taageeraya tixgelinteenna ku saabsan tixraaca Ciise ee ah in Eraygiisu yahay abuur.

Waxaa la caddeeyey in Ishacyaah qaybtaas uu u taagan yahay nebi, sidaas darteedna uu matalayo dadka Ilaah dhammaadka wakhtiga. Waxa ka sii muhiimsan qodobkeenna, Ishacyaah wuxuu matalayaa dad ku noolaa dembi, iyagoo weliba ka dhex shaqaynaya kaniisadda Ilaah. Ilaa Ishacyaah loo muujiyey ammaanta Ilaah, ma uu garan dembinimadiisa qudhiisa. Wuxuu ahaa La'odikiya, indho la'aan buu ahaa.

“Ishacyaah wuxuu cambaareeyey dembiga dadka kale; laakiin hadda wuxuu arkaa inuu isagu u ban-dhigan yahay isla xukunkii uu iyaga ku dhawaaqay. Wuxuu ku qancay cibaado qabow oo aan nolol lahayn oo uu Ilaah ku caabudo. Isagu taas ma uu garanayn ilaa araggii Rabbiga loo siiyey. Sidee bay hadda u yaraayeen xigmaddiisii iyo hibadiisii markuu eegay quduusnimada iyo haybadda meesha quduuska ah. Sidee buu u aan u qalmin! sideese uu ugu habboonayn adeegga quduuska ah! Aragtidiisii uu naftiisa ka haystay waxaa lagu muujin karay erayadii rasuul Bawlos, ‘Nin belaayoobay oo aan ahay! yaa iga samatabbixin doona jidhkan dhimashada?’”

“Laakiin gargaar ayaa loo soo diray Ishacyaah isagoo murugaysan. ‘Markaasaa mid ka mid ah serafiyiintii ii duulay, isagoo gacantiisa ku sita dhuxul nool, oo uu meeshii allabariga kaga qaaday birqabatooyin; oo afkaygii buu saaray, oo wuxuu yidhi, Bal eeg, tanu bushimahaaga way taabatay; oo xumaantaadiina waa lagaa qaaday, dembigaagiina waa la daahireeyey.’
Ishacyaah 6:6, 7.

Araggii Ishacyaah la siiyey waxay metelaysaa xaaladda dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya. Waxaa la siiyey mudnaan ay rumaysad ku arkaan shaqada ka socota meesha quduuska ah ee jannada. “Markaasaa macbudkii Ilaah ee jannada ku jiray la furay, oo waxaa macbudkiisa dhexdiisa lagu arkay sanduuqii axdigiisa.” Markay rumaysad ku eegaan Quduuska ugu Quduusan, oo ay arkaan hawsha Masiixu ka wado meesha quduuska ah ee jannada, waxay gartaan inay yihiin dad dibno aan daahir ahayn leh,—dad ay dibnahoodu marar badan ku hadleen wax aan micne lahayn, oo hibadooduna aan quduus laga dhigin lana adeegsan ammaanta Ilaah. Si wanaagsan bay u quusan karaan markay barbar dhigaan itaaldarradooda iyo aanay istaahilin daahirmimada iyo soojiidashada dabeecadda sharafta leh ee Masiixa. Laakiin haddii iyagu, sida Ishacyaah oo kale, ay aqbalaan taabashada Rabbigu doonayo in qalbiga lagu reebo, haddii ay naftooda Ilaah hortiisa ku hoosaysiiyaan, rajo baa u jirta. Qaansada ballanqaadku waxay ka kor taal carshiga, oo wixii Ishacyaah loo sameeyeyna iyaga ayaa lagu samayn doonaa. Ilaahna wuu ka jawaabi doonaa baryada ka imanaya qalbi qoomamaysan.

“Ujeeddada hawshan weyn oo quduuska ah ee Ilaah waa in xidhmooyinka la isu geeyo bakhaarka jannada; waayo, dhulku waa in uu ka buuxsamo ammaanta Rabbiga. Haddaba yuusan midnaba qalbi jabin markay arkaan xumaanta sii fidaysa oo ay maqlaan hadalka ka soo

baxaya bushimo nijaasaysan. Marka xoogagga gudcurku isu safaan iyagoo ka gees ah dadka Ilaah; marka Shaydaanku urursado ciidamadiisa colaadda ugu dambaysa ee weyn, oo xooggiisu u ekaado mid weyn oo ku dhowaad wax walba ka adkaada, [markaas] aragtida cad ee ammaanta rabbaaniga ah, carshiga sarreeya oo kor loo qaaday, oo uu dulqaansan yahay qaansada ballanka, waxay siin doontaa raaxo, hubaal, iyo nabad.” Review and Herald, December 22, 1896.

Aragtidu “wuxuu metelaa xaaladda dadka Ilaah maalmaha ugu dambeeya.” Dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya waa La’odikiya.

Oo malagga kiniisadda reer La’odikiyaana u qor; Waxyaalahan waxaa leeyahay Aamiin, markhaatiga aaminka ah oo runta ah, bilowga uunka Ilaah; Shuqulladaada waan garanayaa, inaad tahay mid aan qabow ahayn ama kulul ahayn; waxaan jeclaan lahaa inaad qabow ahaato ama kulul ahaato. Sidaas daraaddeed, maxaa yeelay waxaad tahay diirran, oo aadan qabow ahayn ama kulul ahayn, afkaygaan kaa tufayaa. Maxaa yeelay waxaad leedahay, Waan taajirsanahay, oo maal baan ku kordhay, oo waxba uma baahni; mana ogid inaad tahay hoogan, oo laga naxo, oo miskiin ah, oo indha la’, oo qaawan: Waxaan kugula talinayaa inaad iga iibsatid dahab dab lagu tijaabiyey, inaad taajir u noqotid; iyo dhar cad, inaad huwatid, oo ceebta qaawanaantaadu aanay u muuqan; indhahaagana mari daawo indhood, inaad wax aragto.

Intaan jeclahay oo dhan waan canaantaa oo waan edbiyaa; sidaas daraaddeed ku dadaal aad u kululow, oo toobad keen. Bal eeg, albaabka ayaan taaganahay oo garaacayaa; haddii nin codkayga maqlo oo albaabka furo, isaga ayaan u geli doonaa, oo waan la cashayn doonaa isaga, isna wuu ila cashayn doonaa. Kii guulaysta waxaan siin doonaa inuu ila fadhiisto carshigayga, sidaan aniguna u guulaystay oo aan ula fadhiistay Aabbahay carshigiisa.

Kii dheg leh, ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Muujintii 3:14–22.

“Farriinta loo diray kaniisadda La’odikiya waa cambaarayn naxdin leh, oo waxay khusaysaa dadka Ilaah waqtigan xaadirka ah.

“Oo malaa’igta kiniisadda reer La’odikiya u qor: Waxyaalahan waxaa leh Aamiin, Markhaatiga aaminka ah oo runta ah, Bilowgii uunka Ilaah; waan aqaan shuqulladaada, inaad aanad qabow ahayn ama kulul ahayn; waxaan jeclaan lahaa inaad qabow tahay ama kulul tahay. Sidaas daraaddeed, maxaa yeelay waxaad tahay diirran, oo aadan qabow ahayn ama kulul ahayn, afkaygaan kaa tufti doonaa. Maxaa yeelay waxaad tidhaahdaa, Anigu waan taajirsanahay, oo hanti baan ku kordhay, oo waxba uma baahni; mana garanaysid inaad tahay hoogan, oo laga naxo, oo miskiin ah, oo indho la’, oo qaawan.”

“Halkan Rabbigu wuxuu ina tusayaa in farriinta ay tahay inay dadkiisa u qaadaan adeegayaasha uu isagu ugu yeedhay inay dadka u digaan, aanay ahayn farriin nabad iyo ammaanno ah. Ma aha mid aragti keliya ku eg, ee waa mid wax-ku-ool ah dhinac kasta. Dadka Ilaah waxaa farriinta loo diray kuwii La’odikiya lagu metelay iyagoo ku jira xaalad ammaan jidheed ah. Waxay ku sugan yihiin raaxo, iyagoo aaminsan inay ku jiraan xaalad sarreysa oo guulo ruuxi ah. ‘Waayo, waxaad leedahay, Anigu waan hodan ahay, oo maal baan ku kordhay, oo waxba uma baahni; mana ogid inaad tahay mid belaaysan, oo laga naxo, oo miskiin ah, oo

indha la', oo qaawan.”

“Waa maxay khiyaano ka weyn oo ku dhici karta maanka aadanaha intay ku kalsoonaadaan inay sax yihiin iyagoo gebi ahaanba qaldan! Farriinta Markhaatiga Runta ah waxay dadka Ilaah ku heshaa khiyaano murugo leh, hase yeeshee iyagoo daacad ka ah khiyaanadaas. Ma oga in xaaladdoodu ay hortiisa Ilaah ku tahay mid aad u liidata. Inta kuwa lala hadlayaa ay naftooda ku amaanayaan inay ku sugan yihiin xaalad ruuxi ah oo sarraysa, farriinta Markhaatiga Runta ahi waxay jebisaa kalsoonaantooda iyadoo si argagax leh u cambaaraynaysa xaaladdooda dhabta ah ee indho-la'aanta ruuxiga ah, saboolnimada, iyo hoogga. Markhaatifurka, oo aad u mudaya oo qallafsan, qalad ma noqon karo, waayo waa Markhaatiga Runta ah kan hadlaya, markhaatifurkiisuna waa inuu sax ahaadaa.

“Way ku adag tahay kuwa isku haysta ammaan ay ku qabaan wixii ay gaadheen, oo isu arka inay ku hodmeen aqoonta ruuxiga ah, inay aqbalaan farriinta sheegaysa inay khiyaano ku jiraan oo ay u baahan yihiin nimco kasta oo ruuxi ah. Qalbiga aan quduus laga dhigin waa 'khiyaano badan yahay wax walba ka sii badan, oo aad buu u shar badan yahay.' Waxaa la i tusay in kuwo badani naftooda ku sasabayaan inay yihiin Masiixiyiin wanaagsan, iyagoo aan lahayn xataa hal ilays oo ka yimid Ciise. Iyagu ma laha waayo-aragnimo nool oo shakhsi ahaan u gaar ah oo ku saabsan nolosha rabbaaniga ah. Waxay u baahan yihiin hawl qoto dheer oo dhammaystiran oo is-hoosaysiin ah oo Ilaah hortiisa laga sameeyo ka hor intaanay dareemin baahidooda dhabta ah ee dadaal daacad ah oo joogto ah si loo helo nimcooyinka qaaliga ah ee Ruuxa.” Testimonies, volume 3, 252, 253.

Markii Ishacyaah laga soo beddelay xaaladdiisii La'odikiyaanka, wuxuu iskiis isu soo taagay inuu dunida gaadhsiiyo farriinta digniinta ugu dambaysa. Aayadda saddexaad ee cutubka lixaad waxay taariikhda nebinnimada Ishacyaah ku xidhaa taariikhda nebinnimada ee Muujintii siddeed iyo tobnaad, markii malaa'igtii soo degto oo dhulka ku iftiimiso ammaanteeda.

Oo intaas dabadeed waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh amar weyn; dhulkuna wuxuu ku iftiimay ammaanteeda. Muujintii 18:1.

Ishacyaah wuxuu metelayaa dadka Ilaah wakhtiga malaa'igta Muujintii siddeed iyo tobnaad soo degayso; waayo markii isaga lagu dhex qaaday meesha quduuska ah ee samada, wuxuu maqlay seraafiimtii oo ku dhawaaqaya, “Quduus, quduus, quduus, waa Rabbiga ciidammada; dhulka oo dhammu wuxuu ka buuxaa ammaantiisa.” Ishacyaah, sida Yooxanaa ee Muujintii, wuxuu metelaa dadka Ilaah ee ku dhawaaqa farriinta digniinta ugu dambaysa. Yooxanaa wuxuu dadka Ilaah ugu yeedhay “hadhowga hadhay,” Ishacyaahna wuxuu ku tilmaamay “toban meelood meel,” ama meeltobnaad. Erayga asalka ah ee Cibraaniga ku jira macnihiisu waa “in meeltobnaad la bixiyo.”

Su'aasha nebinnimada ah ee “ilaa goorma?” ee uu Ishacyaah weyddiiyey ayaa marar badan lagu soo celiyaa Erayga Ilaah (iyo si kooban, jawaabta su'aasha “ilaa goorma?” waa in ay tilmaamayso imaatinka sharciga Axadda ee qaran ee Maraykanka.) Sida ay Ellen White sheegtay, wakhtigaas “riddo qaran waxaa xigi doona halaag qaran,” oo sida uu Ishacyaah sheegayna waa marka “magaalooyinku ay baabba' aan iyagoo aan deggane lahayn, oo guryuhuna aan nin lahayn, oo dalkuna gebi ahaanba cidloobo, Oo Rabbiguna dadka meel fog geeyo, oo ay jirto ka-tegid weyn oo dalka dhexdiisa ah.” “Ka-tegidda weyn oo dalka dhexdiisa ah” waa “kuwa badan” ee lagu

afgembiiyo Sharciga Axadda sida ku xusan Daanyeel 11:41. Kuwanu waa dadka Ishacyaah lix iyo Matayos saddex iyo toban ku xusan ee indho leh, laakiin aan wax arag, oo dhego leh, laakiin aan wax maqal, iyo sidoo kale kuwa Muujintii saddex ku xusan ee diida talada loo jeediyey kaniisadda La'odikiya.

Wuxuu kaloo geli doonaa dalka ammaanta leh, oo dalal badan baa la afgembin doonaa; laakiinse kuwanu waxay ka baxsan doonaan gacantiisa, kuwaasoo ah Edom, iyo Moo'aab, iyo kuwa ugu horreeya carruurta Cammoon. Daanyeel 11:41

Ishacyaah wuxuu Masiixa Ciise ku arkay muujin quduuskiisa dhexdeeda, sida Yooxanaa ugu arkay Muujintii. Ishacyaah wuxuu ka dhigan yahay “tobnaadka” ama meeltobnaadka “soo noqda” oo “la cuni doono” sida geed. Ereyga Cibraaniga ah ee loo turjumay “la cuni doono” wuxuu ka dhigan yahay in dab lagu baabbi'iyu. Hase ahaatee “tobnaadka” waxaa ku jira “walax” dabku aanu baabbi'in. Sida muuqata sagaal meelood oo ka mid ahi ma lahayn walaxdaas? Dabka loo muujiyey inuu cuno oo baabbi'iyu geedka teilka iyo geedka qudheeduna waa dabka Rasuulka Axdiga, kan si kedis ah ugu yimaada macbudkiisa ee ku xusan kitaabka Malaakii.

Bal eega, waxaan soo diri doonaa rasuulkayga, oo isagu jidka hortayda ayuu diyaarin doonaa; oo Rabbiga aad doondoonaaysaan wuxuu si kedis ah ugu iman doonaa macbudkiisa, kaasoo ah rasuulka axdiga, kan aad ku faraxdaan; bal eega, isagu wuu iman doonaa, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay.

Laakiin bal yaa adkaysan kara maalinta imaatinkiisa? Oo bal yaa istaagi kara markuu muuqdo? Waayo, isagu wuxuu la mid yahay dabka safeeyaha, oo wuxuu kaloo la mid yahay saabuunta kuwa maro dhaqda. Oo wuxuu u fadhiisan doonaa sida mid lacagta safeeya oo daahiriya; oo wuxuu daahirin doonaa wiilasha reer Laawi, oo wuxuu u safeeyn doonaa sida dahab iyo lacag oo kale, si ay Rabbiga ugu bixiyaan qurbaan xaqnimo ku jiro. Markaasaa qurbaanii Yahuudah iyo Yerusaaalem Rabbiga u noqon doonaa mid laga farxo, sidii waayihii hore iyo sidii sannadihii hore. Malaakii 3:1–4.

Tobnaadka Ishacyaah, (taas oo ah meeltobnaad), sidoo kale waa “qurbaan xaqnimo ku jirta” ee Malaakii. Qurbaanka Malaakii waa dadka Ilaah, oo lagu matalay “wiilashii Laawi,” kuwaas oo dab lagu daahirinayo si ay u soo saaraan “qurbaan xaqnimo ku jirta”; kuwa dabku “cuno” ee ku jira markhaatiga Ishacyaahna waa tobnaadka, ama meeltobnaad.

Sida nimcada Ilaah ii siiyey, anigu sida dhise-xariif ah ayaan aasaaska u dhigay, mid kalena wuu ku dul dhisaa. Laakiin nin kastaa ha iska jiro sida uu ugu dul dhisayo. Waayo, ninna ma dhigi karo aasaas kale oo aan ahayn kii la dhigay, kaasoo ah Ciise Masiix. Haddaba haddii nin ku dul dhiso aasaaskan dahab, lacag, dhagaxyo qaali ah, qori, caws, xaab; nin kasta shuqulkiisu waa la muujin doonaa, waayo, maalintu way caddayn doontaa, maxaa yeelay dab baa lagu muujin doonaa; dabkuna wuxuu tijaabin doonaa shuqulka nin kasta noociisu wuxuu yahay. 1 Korintos 3:10–13.

Bawlos halkan wuxuu ku dhawaaqayaa in nin kasta shuqulladiisa lagu muujin doono “dab”. Buugga Malaakii dabku wuxuu gubaa qashinka wasakhda ah. Buugga Ishacyaah nadiifinta “tobnaadka” waxay dhacdaa “marka” ay caleemahooda iska daadiyaan. Caleemuhu waxay astaan u

yihiin dembi qarsoon, isyeelyeel iyo kibir islaweyni ah, sida ay ka marag kacayaan Aadan iyo Xaawo.

“Meeltobnaadkii” Ishacyaah ku sheegay waxa ku dhex jira walax aan la gubi karin, walaxdaasuna waa “abuurka quduuska ah.” Waxaa ku jira Masiixa, rajada ammaanta. Ishacyaah qudhiisu waa “abuur quduus ah,” sidoo kalena waa “meeltobnaadka” uu tilmaamayo. Labadaba “abuurka quduuska ah” iyo “meeltobnaadku” waxay ka soo noqdaan xaaladda La’odikiya oo ay ugu noqdaan xaaladda Filadelfiya iyagoo u maraya Muujintii Ciise Masiix ee meeshiisa quduuska ah.

Aragtida ammaanta Ilaah ee keenta in Ishacyaah ku dhawaaqo inuu halaagsamay, inuu yahay qof nijaas ah oo dembiile ah oo u baahan cafis, waxay ka dhacdaa meesha quduuska ah ee jannada marka geeduhu caleemahooda daadiyaan. Ereyga “cast” wuxuu ka dhigan yahay “in dibadda loo tuuro,” ama “geed la gooyo.” Halkaas waxaa lagu matalayaa tuuridda dibadda ee La’odikiya. “Toban meelood meel” ama hadhaaga ayaa mari doona “dabka” daahirinta ee uu keeno Rasuulka Axdiga ee Malaakii, sidaas awgeedna shuqulladooda aadamiga ah ruux ahaan waa la gubi doonaa, waxaana sidaas ku hadhaya oo keliya “maaddada” aan la gubi karin, taas oo ah “Abuurka Quduuska ah.” Kuwa diida inay maqlaan waxaa loo tuuri doonaa sida caleemo engegan oo dhintay, ama afka Rabbiga ayaa laga tufayaa.

Ciise waa Abuurka Quduuska ah, abuurkuna wuxuu leeyahay dhammaan hidde-sideyaasha lagama maarmaanka u ah inuu soo saaro geedka oo dhan. Erayga Ilaah waa abuur, sidaas darteedna, xuska ugu horreeya ee wax ku saabsan Erayga Ilaah wuxuu xambaarsan yahay dhammaan xogta lagama maarmaanka u ah in mawduucaasi ku gaadho bisaylkiisa buuxa rumaystaha, haddii si sax ah loo fahmo.

Cutubka lixaad ee Ishacyaah waxa uu tilmaamayaa dad aan “maqli” doonin xilliga ay tahay INAAD maqasho si lagu barakeeyo farriinta Muujintii Ciise Masiix. Dadkii uu Ciise ka hadlayna waxay ahaayeen dadkii Ilaah doortay, waxay ahaayeen afadiisa, waxay ahaayeen dadkiisii axdiga, waxay ahaayeen reer binu Israa’iil hore.

Reer binu Israa’iilkii hore ama Israa’iilkii ugu horreeyey waxay astaan u tahay Israa’iilka casriga ah ama Israa’iilka ugu dambeeya. Dadka Ilaah wakhtiga dhammaadka dunida jooga waa Seventh-day Adventists, dadkiisa la doortay, afadiisa, dadkiisa axdiga—Israa’iilka casriga ah. Markhaatifurka taariikhda Ishacyaah, oo lagu daray taariikhda Masiixa, waxay bixiyaan laba markhaati oo caddaynaya in wakhtiga dhammaadka dunida Seventh-day Adventism-ku ku jiri doono “xaalad” luntay oo aan la badbaadin karin, taas oo lagu matalay farriinta La’odikiya.

Runtii dhab ahaantii ma aha kuwo aan la badbaadin karin, balse waxa keliya oo aan la badbaadin karin iyagoo ku jira xaaladdooda La’odikiya, sida Ishacyaah ahaa ka hor waayo-aragnimadiisii, iyo sida Yuhuuddu ahaayeen taariikhdii Masiixa.

Mid ka mid ah waxyaalaha ay tahay in La’odikiyaanku “maqla” waa masaalka Beerreyga. Waa inuu masaalkan ku “maqla” in Erayga Ilaah yahay “abuur”, oo ah abuur quduus ah. Marka taas la “maqla”, waxaa la dhigayaa aasaas bilaaba inuu furo farriinta qarsoon ee Muujintii, waayo farriintaasu waxay ku duugan tahay garashada qotoda dheer ee ah in Ciise yahay Alfa iyo Oomega,

Kan Kowaad iyo Kan Ugu Dambeyya, Bilowga iyo Dhammaadka. In la fahmo xidhiidhka dhammaadka iyo bilowga waxaa ku jira in la fahmo in Ciise yahay Erayga, oo isaguna yahay Abuurka.

Bilowgii waxaa jiray Erayga, Erayguna wuxuu la jiray Ilaah, Erayguna wuxuu ahaa Ilaah. Isagu bilowgii ayuu Ilaah la jiray. Wax walba isaga ayaa lagu sameeyey; oo isaga la'aantiis lama samayn wax la sameeyey oo dhan. Isaga waxaa ku jirtay nolol; noloshuna waxay ahayd iftiinka dadka. Iftiinkuna gudcurka ayuu ka ifayaa; gudcurkuna ma uu garan. Yooxanaa 1:1–5.

Haddaba Ibraahim iyo farcankiisa ayaa loo sameeyey ballammadii. Ma odhanayo, Oo farcammada, sidii kuwo badan; laakiinse sidii mid keliya, Oo farcankaaga, kaasoo ah Masiixa. Galatiya 3:16.

Si loo fahmo xiriirka ka dhexeeya dhammaadka iyo bilowga, waxaa loo baahan yahay in la fahmo “xeerka xusitaanka ugu horraysa.” Xeerka xusitaanka ugu horraysa wuxuu tilmaamayaa in bilowga mawduucu yahay tixraaca ugu muhiimsan, waayo wuxuu xambaarsan yahay sheekada oo dhan; maxaa yeelay, isagoo ah Erayga Ilaah, waa abuur. Tixraaca ugu dambeyya ayaa ku xiga muhiimad ahaan, macnahaas oo ah in halkaas lagu isku xiro dhammaan qaybaha sheekada iyadoo aan wax aan dhammaystirnayn laga tegin. Laakiin waa tixraacyada dhexe ee mawduuc kuwa sheekada u kordhiya xoog iyo caddayn, waxaana sidaas darteed dhexdu ugu lama huraan tahay sida bilowga ama dhammaadka.

Waxa jira wax badan oo kale oo laga yiraahdo mawduucan, hase yeeshee marka aynu ku noqonno tuduca ku jira Matayos 13, waxaynu ogaan karnaa in Ciise uu aqoonsaday laba nooc oo dad ah oo maqla ama aan maqlin. Wuxuu tilmaamayaa wax ka badan hal hab oo aan lagu maqlin, dabadeedna wuxuu barako ku dhawaaqaa kuwa maqla.

Laakiin indhihiinnu way barakaysan yihiin, waayo way arkaan; dhegihiinnuna way barakaysan yihiin, waayo way maqlaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, nebiyo badan iyo rag badan oo xaq ah ayaa jeclaystay inay arkaan waxyaalaha aad aragtaan, mana ay arag; iyo inay maqlaan waxyaalaha aad maqashaan, mana ay maqal. Sidaas daraaddeed maqla masaalka beerreyga. Matayos 13:16–18.

Sidaas darteed, nebiyan ahaan “barakadan” waa isla barakadaas ku qoran Muujintii 1:3:

Waxaa barakaysan kii akhriya, iyo kuwa maqla erayada waxsii sheeggan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda; waayo, wakhtigu waa dhow yahay.

Tixraaca Ciise ee ku jirta Matayos saddex iyo tobnaad ee ku saabsan Ishacyaah lix, marka lala xidhiidhiyo qoraallada Ellen White, waxay xaqiijinaysaa in ay jiraan waxyaalo la arko oo la maqlo dhammaadka dunida kuwaas oo aad u waaweynaa, si rag badan oo xaq ah iyo nebiyo ay u damceen inay ku noolaadaan wakhtigaas markii farriinta digniinta ugu dambaysa la furi lahaa, oo markaas dadku ay “arki” oo “maqli” lahaayeen.

Yooxanaa waxaa lagu amray inuu shaabadeeyo wixii “Toddobada Hillaac” ku hadleen cutubka tobnaad, oo cutubka labaatn iyo labaadna waxaa lagu dhawaaqay: “Ha shaabadeyn hadallada wax sii sheegidda ee kitaabkan; waayo, wakhtigu waa dhow yahay.” Aayadda xigtana waxay

tilmaamaysaa xidhitaanka wakhtiga tijaabada aadanaha. Wax yar ka hor intaan wakhtiga tijaabadu xidhmin waxaa jira dhawaaq ah in la furo shaabadda “Toddobada Hillaac”, taas oo ah marinka keliya ee ku jira kitaabka Muujintii oo xilligaas shaabadaysan. Waxaana naloo sheegay in “Toddobada Hillaac” ay ka dhigan yihiin bilowga iyo dhammaadka Adventism-ka.

“Iftiinka gaarka ah ee la siiyey Yooxanaa, taas oo lagu muujiyey toddobada onkod, waxay ahayd sawirid dhacdooyin dhici lahaa intii lagu jiray farriimaha malaa’igta kowaad iyo tan labaad....”

“Ka dib markii toddobadan onkod ay codkoodii ku dhawaaqeen, amarku wuxuu u yimaadaa Yooxanaa sida uu ugu yimid Daanyeel marka la eego kitaabka yar: ‘Shaabadee waxyaalaha ay toddobada onkod ku dhawaaqeen.’ Kuwanu waxay khuseeyaan dhacdooyinka mustaqbalka oo lagu muujin doono sida ay u kala horreeyaan.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Toddobada Onkod waxay ka dhigan yihiin dhacdooyinkii dhacay intii lagu jiray bilowgii Adventism-ka ee taariikhda farriinta malaa’igta koowaad iyo tan labaad, laga bilaabo 1798 ilaa Oktoobar 22, 1844, isla maqaalkaas kor lagu xusayna waxaa nalagu wargelinayaa in Toddobada Onkod ay “la xiriiraan dhacdooyin mustaqbalka ah oo lagu muujin doono sida ay u kala horreeyaan.” Taariikhda bilowga Adventism-ku waxay tusaale u tahay dhammaadka Adventism-ka, waayo Ciise Masiix, isagoo ah Alfa iyo Oomeega, wuxuu saxeexiisa saarayaa taariikhda oo dhan ee Adventism-ka, maxaa yeelay waa taariikh quduus ah sida ay quduus u ahayd taariikhdii reer binu Israa’iil hore.

Sida uu Ciise ku sheegay Matayos 13, dhacdooyinkani waa wixii nebiyadu jeclaayeen inay arkaan, oo xertiina loogu barakeeyey inay ogaadaan. Xertaas waxay u taagan yihiin dadka Ilaah ee wakhtiga dhammaadka dunida, kuwaas oo ku barakaysan waxay arkaan oo ay maqlaan. Waxa ay arkaan oo ay maqlaan waa farriinta Muujintii Ciise Masiix, taas oo sidoo kale uu metelo farriinta Toddobada Onkod, kuwaas oo matala labadaba taariikhda Millerite-ka iyo taariikhda boqolka iyo afartan iyo afarta kun.

“Dhammaan fariimihii la bixiyey intii u dhexaysay 1840–1844 waa in hadda si xoog leh loo caddeeyaa, maxaa yeelay waxaa jira dad badan oo lumiyey jihadoodii. Fariimahaas waa inay gaadhaan kaniisadaha oo dhan.

Masiixu wuxuu yidhi, “Waxaa barakaysan indhihiinnu, waayo way arkaan; iyo dhegihiinnu, waayo way maqlaan. Waayo, runtii waxaan idinku leeyahay, Nebiyo badan iyo rag badan oo xaq ah ayaa jeclaystay inay arkaan waxyaalaha aad aragtaan, mana ay arkin; iyo inay maqlaan waxyaalaha aad maqashaan, mana ay maqlin” [Matayos 13:16, 17]. Waxaa barakaysan indhihii arkay waxyaalihii la arkay sannadihii 1843 iyo 1844.

“Farriinta waa la bixiyey. Oo dib-u-dhigina yuusan jirin ku celcelinta farriinta, waayo, calaamooyinka wakhtiyadu way rumoobayaan; hawsha gunaanadku waa inay dhammaato. Shaqo weyn ayaa lagu qaban doonaa muddo gaaban. Farriin ayaa dhowaan lagu bixin doonaa magacaabista Ilaah, taas oo u sii kori doonta qaylo weyn. Markaasaa Daanyeel istaagi doonaa saamigiisa, si uu markhaatifurkiisa u bixiyo.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

Ellen White waxay taariikhda Masiixu ku tilmaamay inay tahay taariikhdii ay ragga xaqa ahi jeclaayeen inay arkaan u aqoonsatay inay tahay taariikhda Milleriyiinta laga bilaabo 1840 ilaa 1844, dabadeedna waxay tidhi “farriin ayaa dhawaan lagu siin doonaa magacaabidda Ilaah oo isu ballaadhin doonta qaylo weyn.” “Qaylada weyn” waxay astaan u tahay digniinta ugu dambaysa ee malaa’igta saddexaad, oo marka farriintaas la bixiyo, waxay ku celin doontaa taariikhdii bilowgii Adventism-ka. Farriinta digniinta ugu dambaysaa waa “farriimaha” “inay u baxaan dhammaan kaniisadaha,” oo dhammaan “farriimihii la bixiyey 1840–1844 waa in hadda loo yeelo kuwo xoog leh.”

Alfa iyo Oomeega wuxuu dhammaadka ku muujinayaa bilowga. Ellen White waxay sheegaysaa in “farriimuhu ay tahay inay gaadhaan kiniisadaha oo dhan,” Ciisena wuxuu Yooxanaa ku yidhi, “Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomeega, kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya; oo waxaad aragto, ku qor buug, oo u dir toddobada kiniisadood ee Aasiya ku yaal; Efesos, iyo Simurna, iyo Bergamos, iyo Tu’atira, iyo Saardis, iyo Filadelfiya, iyo La’odikiya.”

Farriimihii 1840 ilaa 1844 waa qayb ka mid ah waxa loo dirayo kaniisadaha.